

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Capvt Primvm. De Vicarii Nomine, Definitione, variis speciebus,
Constitutione, Qualitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

TRACTATUS DE VICARIO GENERALI EPISCOPI. CAPUT PRIMUM.

De Vicarii nomine, definitione, variis speciebus, constitutione, qualitatibus,

PARAGRAPHUS. I.

Vicarius Episcopi quis propriè sit, & quibus de cetero id nomen competat?

Questio 1. Ubi in iure, & à quibus potissimum hæc materia de Vicario Generali Episcopi tractetur.

Respondeo ad primum; In iure exstat Titulus 28. l. 1. de officio Vicarii: verum ibi potissimum tractatur de Vicariis beneficialibus, nec non de Vicario Papæ est c. 5. Idem est Titulus 13. l. 1. in sexto: sed magis ibi de Vicario jurisdictionis, seu Episcopi.

2. Respondeo ad secundum. Tractare hanc materiam de Vicario Generali Episcopi Authores solent ad c. ult. de officio Vic. in 6. In specie verò tractavit illam speciali tractatu Jacob. Sbroz. Paris. de resignat. benefic. l. 7. q. 24. Lancelot. Institut. Juris Can. l. 1. tit. de officio Vic. Zechus de rep. ecclesiast. c. de Vicar. Episc. Leo. Thes. fori ecclesiast. p. 1. c. 10. Rebus. in prax. benef. tit. de Vicar. Episc. & Rubric. Vicariatus Apostol. Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. Garc. de benef. p. 9. c. 8. Zerola. In prax. Episc. v. Vicar. Barbof. Juris Eccles. l. 1. c. 15. & in sum. decisio. Apostolic. v. Vicar. Aledan. compend. resolut. canonic. c. 43. & plures alii apud Garciam loc. cit. Ex recentioribus verò Lotter. de re benef. l. 1. q. 28. n. 124. & seq. & lib. eod. q. 16. n. 63. & seq. Pirh. ad tit. de officio Vicar. sect. 2. per 9. §§. Pax Jord. l. 12. tit. 1. Ventriglia Tom. 2. annot. 14. per 2. §§.

Questio 2. Nomen Vicarii unde, & qui hoc nomine in iure veniant?

Respondeo ad primum, Vicarius dicitur à vice quam gerit, vel quæ alicujus muneri vel loco succedit. Sbroz. de officio Vicar. l. 1. q. 1. n. 2. citans Ciceronem in Verrem act. 6. ubi is: Sucedam ego Vicarius muneri tuo. Et pro Roscio Amerino: Propterea, P. Leuen. Vicarius Episc.

quod quibus rebus ipsi interesse non possumus, in his vicaria fides amicorum supponitur. Unde

2. Respondeo ad secundum. Latissimè sumendo hoc nomen, veniunt sub eo, quotquot vices aliorum, in quorum locum sufficiuntur, gerunt. Azor. Institut. moral. l. 3. c. 6. q. 1. Sbroz. loc. cit. q. 2. n. 6. Aliquantò strictius hoc nomen usurpatur in Jure civili, & veniunt sub eo, quotquot in locum alterius Magistratus, absentis scilicet, mortui aut impediti, substituuntur ab iis, qui à lege hanc substituendi potestatem habent. Barbof. Juris Eccles. l. 3. c. 6. n. 1. In iure namque civili Magistratus & Judices Vicarios suos habere posse, quorum operâ utantur, patet ex tit. eod. de officio vicar. Strictius adhuc in Jure Canonico, ut dicantur Vicarii, qui legitimâ auctoritate constituti sunt, ut Episcopi alteriusve Prælati, Parochi, aut Clerici vices gerant in divinis mysteriis celebrandis, aut jurisdictione exercenda. Pirh. ad tit. de officio vicar. num. 1. Siquidem in Jure Canonico rectè constitutum constat, ut Prælati & Rectores Ecclesiarum, qui quandoque variis negotiis occupati non omnibus, quæ officii ratio exigit, interesse, eaque per se præstare possunt, Vicarios sibi adificere valeant, quorum operâ in officiis sibi commissis uterentur, ne quid in his cum damno Ecclesiæ negligatur.

Questio 3. Qualiter Vicarius differat à vices gerente, locumtenente & delegato?

Respondeo ad primum, & secundum: qui ab ipso Prælato constituitur in loco Vicarii, dicitur vices gerens: qui verò ab ipso Vicario sibi ipsi substituitur, dicitur Locumtenens; cum Vicarius Vicarium sibi substituere non dicatur juxta c. Clericos. de officio vicar. Barbof. loc. cit. n. 4. & 5.

2. Respondeo ad tertium: Vicarius non nisi per ordinariam jurisdictionem, quam gerit, distinguitur à delegato. Sbroz. l. 1. q. 28. n. 7. & 8. ubi is ex Bartol. illum intelligi Vicarium, qui gerit in eodem loco vices Ordinarii, in quo ipse Ordinarius judicare solet; aliàs esse delegatum, & non Vicarium, etiamsi speciali titulo Vicarii crearetur. Pro quo etiam citat Marant. de ordin. judic. p. 4. dist. 3. §. princip. n. 8. Didac. de pract. quest. c. 4. n. 8.

A

Questio

Quaestio 4. Quot sint Vicariorum species in Jure Canonico?

1. **R**espondeo, variae ac diversae eorum species à juris interpretibus constitui solent. Sbroz. l. 1. q. 3. n. 1. Et primò quidem duæ sunt eorum species, dum quidam in divinis ministeriis, cura animarum, ac ijs, quæ ad internum forum conscientiae spectant, aliorum vices gerunt, vocanturque Vicarii in divinis. Huc spectant Vicarii beneficiales, & Ecclesiarum Parochialium, de quibus egi fuscè in *Foro Benef. p. 1. à q. 109.* Alii verò, qui in foro contentioso, seu externo jurisdictionem vice aliorum exercent; dicunturque Vicarii jurisdictionis. Pirrh. loc. cit. ex Abb. ad rubric. h. r.

2. Species illa Vicariorum jurisdictionis subdividitur bifariam, vel potius trifariam, dum eorum quidam constituuntur à lege seu canone; alij ab homine, seu factò hominis. Sbroz. loc. cit. num. 2. citans Mandol. ad reg. cancel. 1. 4. q. 6. n. 16. Pirrh. loc. cit. n. 25. Laym. ad c. 1. de off. Vicar. in 6. n. 1. Ita, ut, qui à Canone constituuntur, ab eodem propriam, & ordinariam jurisdictionem obtineant, diversam à jurisdictione principalis, cujus vices gerunt, quamvis ipsi subiectam, & subordinatam. Cujusmodi Vicarius juris, seu à jure constitutus respectu Episcopi est Archidiaconus, juxta c. 1. de off. Archid. Laym. Pirrh. LL. cit. Quid tamen minus aptè à Sbroz. loc. cit. à num. 3. reducuntur Summi Pontifices JESU Christi in terris Vicarii, utpotè quibus, non quidem à factò hominis puri, non tamen etiam tam à lege, quam voce & institutione Redemptoris nostri claves aeternae vitae, juraque terreni simul, & celestis imperii, ut inquit Sbroz. num. 3. commissa sunt. Minus quoque aptè Episcopi uti vices gerentes Apostolorum, alijque Sacerdotes Parochi, seu curari, uti vices gerentes discipulorum Domini. 3. Eorum verò, qui constituti ab homine, nimirum à Superiore Ordinario seu jurisdictionem ordinariam habente, in cujus locum substituantur, alij ita constituuntur, ut potestatem, seu jurisdictionem diversam à jurisdictione constituentis obtineant, etsi subordinatam, & ab eo dependentem. Quorum aliqui delegatam habent ad universitatem causarum; alij ordinariam. Tales quo ad jurisdictionem fori externi sunt Vicarii, seu Decani rurales, seu foranei, in certo tantum loco, seu districtu Dioecesis jurisdictione delegatam, & omninò dependentem ab Ordinario habentes, à quo pro ipsius arbitrio deponi possunt; quandoque tamen ordinariam quandam habent subordinatam Episcopo, dum nimirum constituuntur per electionem Capituli ruralis ab Episcopo ejusve Vicario generali confirmatam. Laym. ad c. 1. de off. Archiepisc. Tales verò quo ad jurisdictionem fori interni sunt Vicarii parochiarum, quorum item aliqui jurisdictionem, seu curam animarum ordinariam habent, intellige secundum exercitium, seu utilem, non directam, ut Laym. ad c. 1. de off. Vicar. in 6. alij jurisdictionem, seu partem jurisdictionis, delegatam, qui dici solent cooperatores Parochorum.

3. Alii denique eorum ita ab homine constituuntur; ut jurisdictionem non diversam, sed eandem habeant cum constituente, quamvis alio modo, nempe cum dependentia ab illo, cui substituti sunt in eodem tribunali, sive in eadem jurisdictione exercenda. Laym. Pirrh. loc. cit. qui licet, ut Laym. jurisdictionem ordinariam sibi concessam habent, nullum tamen in eo jus vel titulum obtinent, sed

veluti opera locata deserviunt, ideoque temporales sunt & amovibiles, & propriè dicuntur substituti in eadem jurisdictione. Tales sunt Vicarii Generales in Spiritualibus Episcoporum, qui vice eorum jurisdictionem ordinariam quasi Episcopalem, & non delegatam, ut bene probat Laym. loc. cit. in tota Dioecesi exercent.

Quaestio 5. Quae fuerit Vicariorum generalium Episcoporum olim nomenclatio, & quae origo?

1. **R**espondeo: Vicarii generales Episcoporum, qui & ut inquit Thomasin. in veteri & nova Ecclesiae disciplina de benef. p. 1. l. 2. c. 7. n. 1. depositam apud se Episcoporum auctoritatem habebant, & universales erant sacrae jurisdictionis administri, vel potius ii, qui in ruralibus Parochiis generalem Episcopi exercebant Vicariatum, Chorepiscoporum olim veniebant nomine, juxta illud Isidori in collectione ad explanandum ancyran canon. Vicarii Episcoporum, quos Graeci Chorepiscopos vocant.

2. Inter eos verò Vicarios arbitrarios, quos seligebant quandoque Episcopi, ut in eos Episcopalis sarcinae partem aliquam rejicerent, jam tum fuit Gregorius Nazianzenus, quem pater ejusdem nominis Episcopus Nazianzi vi facta eremo abduxit, & reluctantem adegit, ut regenda sibi Ecclesiae Coadjutor accederet. Testatur enim ipse, se Episcopum Nazianzi nunquam fuisse, sed Parentis solum veluti Vicarium & cooperatorem. Thomasin. loc. cit. num. 2. ex Baron. ad annum Christi 336. n. 10. 18. Sic divus Basilius ab Eusebio Caesareensi ascitus praestantissimi Vicarij speciem exhibuit, pro ut eum depingit Gregorius Nazianzenus in orat. 2. in laudem Basili. De quibus duobus Vicariis sic inquit Thomasin. loc. cit. n. 3. magna erat inter utrumque, hunc Caesarea, illum Nazianzi generalem Vicarium affinitas, magna virtutum cognatio; cum enim esset uterque tum voluntaria, tum contentiosa administer jurisdictionis, episcopalem curam & laborem in se suscipiebat omnium, honorem Episcopo referebat, &c. Erant autem D. Gregorius & Basilius presbyteri tantum; cum ad Vicarii generalis munus accesserunt. D. verò Chrysostomus, cum Diaconus solummodo esset, concredita ei Antiochenae Ecclesiae cura absente Episcopo Flaviano. Qui dein factus presbyter longe majore cum fructu, & flagrantiore zelo episcopalibus obeundis vicibus Episcopum levare coepit. Thomasin. n. 4. ex Baron. ad annum Christi 382. n. 48. & ad annum 386. n. 43.

3. Praeter tria haec Vicariorum Generalium in Oriente exempla absolutissima, in Ecclesia latina Vicarius D. Ambrosii fuit B. Simplicianus, ejusdem dein in Episcopatu successor, qui Romae factus presbyter à Damaso Mediolanum missus, ut inter prima Episcopatus exordia adesset Ambrosio. Thomasin. num. 5. Item Valerii Episcopi Hippo-nensis Vicarius fuit Div. Augustinus, eo tantum consilio ordinatus à Valerio presbytero, ut haberet, in quem vices suas & solitudinis magnam partem conferret, ut Possid. in vita Augusti. c. 4. 5. Baron. ad annum Christi 391. n. 22. apud Thomasin n. 6. D. Augustinum verò paulò ante obitum ascivisse sibi in Vicarium generalem Eraclium presbyterum, testatur Thomasin. n. 11. uti & Mamertum Vienne-nsem Episcopum Claudianum fratrem suum sibi adlegisse Vicarium generalem.

4. De cetero neque in decreto Gratiani, neque in Gregorianis seu antiquis Decretalibus ullum extat vestigium Vicariorum Generalium aut Officialium istiusmodi, quales modò ab Episcopis assumuntur

tur. In Decretalibus sunt quidem certi tituli de officio Archipresbyteri, de officio Archidiaconi (qui & ipsi sunt & vocantur Vicarii Episcoporum; quin & Archidiaconum esse Vicarium Episcopi generalem satis testatur Innocentius III. in c. ad hec. de officio Archidiaconi; dum de eo ait: & ipsius Episcopi Vicarius reperitur, omnem sollicitudinem & curam tam in Clericis quam in Ecclesiis eorum impendendo) non tamen veniunt in illis dicti Episcoporum Vicarii generales. Titulus etiam qui inscribitur de officio Vicarii, non agit, nisi, ut dictum q. 1. de iis Vicariis sive perpetuis, sive temporalibus, quos Parochi alique Beneficarii inferiores suis in Ecclesiis instituire possunt. In cap. sua nobis, agitur de Vicario, quem Papa creabat Romæ, cum ab ea aliquando abfuturus erat, quin & spiritali jurisdictione instruebat in Urbem universam; verum id solum attinet Romanum Præsulem, & eo tantum tempore, quo is Romam abest. In Concilio Lateranensi sub Innoc. III. c. quoniam. de officio Jud. ordinari. statutum quidem fuit, ut, si qua in urbe vel diocesi plures essent populi non una lingua, diversis moribus, aliis & aliis ecclesiasticis ritibus utentes, totidem ab Episcopo constituerentur Vicarii Generales, qui singulis adminicula salutis necessaria suppeditare possint; sed ea, ut inquit Thomasin. l. c. c. 8. n. 2. singularis erat species, ex qua in ferre etiam licet, aliis in more positum non fuisse, ut Vicarios generales Episcopi quique suos deligerent. Facit quoque in eodem decreto Innoc. 3. copiam Episcopo istiusmodi, ut alium sibi subjungeret Episcopum tanquam Vicarium generalem, qui diversi sermonis ritusque populum regat. Sed & hæc rara ac singularis omnino est species, ut idem Thomasin. Item in eodem Concilio Patres hortati sunt Episcopos, ut, si non possent numeros omnes sui officii implere, adjuutores & cooperatores sibi accerterent. Sed & hinc rursus liquet, ne quidem id usitatum tunc fuisse, cum ad id admonendi erant Episcopi.

5. Erant tamen etiam tunc in nonnullis diocesis Vicarii generales Episcoporum, quemadmodum Gilduinum Abbatem S. Victoris apud Parisios fuisse Vicarium generalem Episcopi Parisiensis testatur Thomasin l. c. n. 3. ex Histor. Universitat. Parisiensis. Tom. 2. pag. 131. Item Abbatem Monasterii canonicorum Præmonstratensium ex antiquo usu esse Vicarium Episcopi Virdunensis; sed ait Thomasin. ea tunc parum frequentia fuisse exempla; subditque perquam verisimile esse, increbrescentes Episcopos inter & Archidiaconos dissensiones eo remedio esse sedandas, ut Vicarii generales ab Episcopis crearentur, qui paulatim supra Archidiaconos assurgerent, eorumque in se transferrent jurisdictionem, eam videlicet, quam cum vice & delegatione arbitraria Episcoporum olim obtinuerant, constante dein titulo & officio explicuissent tanquam sibi propriam: eujus rationis momenta tanta fuere, ut titulus de officio Vicar. in 6. totus omnino sit in illustrandis Episcoporum Vicariis generalibus eorumque numeribus. Unde sæculo demum 13. universim invaluerit Vicarii, & deinceps viguere in omnibus Episcopatibus.

6. Porro unum eundemque tunc fuisse Officialem & Vicarium generalem; eo, quod necdum tunc forsitan tam accurate discernent jurisdictionem contentiosam à voluntaria, ostendit Thomasin. cit. c. 8. n. 8. de cetero de officialibus Episcoporum speciali capite, uimurum 9. agit Thomasin. quem vide.

7. Leuren. Vicarius Episc.

Questio 6. Num præter Vicarios Episcopales dentur quoque aliorum Prelatorum Vicarii?

1. Resp. Affirmativè; nam primò datur Summi Pontificis in Urbe Vicarius, qui ibi velut Ordinarius est in sua Diocesi, & jurisdictione habet in Clericos. Sbroz. l. 1. q. 3. n. 19. citans Vantium de nullitat. ex defect. jurisdiction. n. 13. Mandol. ad regul. 14. q. 6. n. 5. Dantur item Vicarii Papæ generales per eum ad certam Ecclesiæ provinciam regendam destinati, per exequantur illa ibi, quæ sunt fori contentiosi. Sbroz. l. c. n. 20. citans Capram Reg. 92. n. 8. ac remittens ad Roman. conf. 59. Pavin. de potestat. Capitul. sed. Vac. p. 2. q. 10. in fine. ubi is de Vicariis quondam Ferrariæ, Pifauri, Arimini, aliarumque Civitatum Ecclesiæ. Item ad Ruin. conf. 148. n. 8. Alphons. Carmon. de incompatibilitate benef. c. 15. n. 1. p. 1. ubi illi de aliis Vicariis Apostolicis. Et inter hos Vicarios Papæ magnam auctoritatem habet vices gerens Apostolicus Avenionensis, qui est loco Auditoris Cameræ. Sbroz. cit. n. 20.

2. Secundò sunt Vicarii Cardinalium Legatorum de Latera. Sbroz. n. 21. & de his Pavin. l. c. n. 35. Item Vicarii Cardinalium in Ecclesiis eorum titulis subiectis, in quibus Cardinales habent jurisdictionem Episcopalem. Sbroz. n. 22.

3. Tertio sunt Vicarii Capitulorum sede vacante, de quibus infra.

4. Quarto sunt Vicarii administratorum Episcopatum sede vacante. Sbroz. loc. cit. n. 30. & q. 62. ubi, quod Administrator talis constituere debeat Vicarium, quia succedit in ordinaria jurisdictione Episcopi, & à pari procedunt Administrator talis, & Capitulum sede vacante.

5. Quintò sunt Vicarii Vicariorum Papæ, & vicariorum Episcopatum. Sbroz. n. 31.

6. Sextò sunt Conservatorum Vicarii. Sbroz. n. 32. & de his apud illum Baldus in l. aliquando. n. 5. ff. de officio Procons. Abb. in c. statutum. extra. de officio delegat.

7. Septimò Vicarii Archidiaconorum. Sbroz. n. 34. de quibus apud illum Gl. in Clem. & si principal. de rescript. v. Episcopi, qui in hisce partibus dicuntur Commissarii Archidiaconales.

8. Vicarii Archipresbyterorum, Plebanorum, & Sacristarum majorum, qui ad ministeria Ecclesiæ Vicarios constituunt. Sbroz. n. 36. de quibus apud illum Ferret. conf. 327. n. 3. Parisius. &c.

9. Nonò Vicarii Abbatum, qui habent usum mitræ, & baculi, & jurisdictionem in Ecclesiis, & locis Abbatiz subiectis. Sbroz. n. 39. & de his apud illum Paril. conf. 22. n. 19. in 4. Rebuff. in pr. benef. tit. de Vicar. Episc. n. 24. & 169. & alii.

10. Decimò Vicarii abbatissarum, Priorissarum habentium quodammodo jurisdictionem in subiectos. Sbroz. n. 42. & de his textus est in c. dilecta. Et ibi Abb. de majorit. & obedient. Pavin. loc. cit. pralud. 6. num. 22.

11. Undecimò Vicarii Ordinum Regularium, qui Generalatu vacante creari solent à Papa. Sbroz. n. 40. & 41. & de his apud illum sunt textus in clem. dudum. §. statimus de sepult. in clem. exivi, §. ceterum & ibi Cardin. de verb. signif. Mandol. loc. cit. n. 14. de quibus quoque vide Card. de Luc. de Regular. d. 9. num. 6.

12. Duodecimò Vicarii Provincialium Ministrorum, aliorumque Superiorum Regularium. Sbroz. cit. n. 40. & 42. denique Vicarii quoque plurium in

jure Civili reperiuntur. De quibus vide Sbroz. *loc. cit.* à num. 43.

Questio 7. Vicarius Episcopi quis proprie sit?

Respondeo quamvis, ut constat ex jam dictis, loquendo in genere is dici possit Vicarius Episcopi, qui gerit vices Episcopi, Sbroz. *l. 1. q. 2. n. 1.* quia tamen vel sic comprehenduntur & alii Vicarij Episcopales, qui jurisdictionem Episcopalem non habent, v. g. Archipresbyteri civitatenfes, non nisi in quibusdam ministeriis spiritualibus vices Episcopi gerentes. Sbroz. *n. 2. juncto n. 7.* Item ij, qui ad sola Pontificalia exercenda assumuntur, quique, ut Barbof. *Juris Ecclesiast. l. 1. c. 15 num. 7.* hodie suffraganei dicuntur, hinc, ut descriptio conveniat solis Vicariis Episcopi, de quibus nobis hic sermo & ita status, nempe qui Vicarii sunt jurisdictionis, sic melius formabitur: Vicarius Episcopi est is, qui vices Episcopi gerit, exercendo jurisdictionem Episcopalem. Vel strictius adhuc, ut Sbroz. *num. 4.* ex Bartol. *in l. 1. in fine. ff. quis & quo Marant. de ord. judic. p. 4. dist. 5. n. 8.* Covar. *pract. qq. c. 4. n. 3.* & aliis, quos citat: qui gerit vices Episcopi in eodem cum Episcopo tribunali, utpote per quam descriptionem jam etiam excluduntur Archidiaconi, qui, etsi jurisdictionem ordinariam habent, non judicant tamen ex eodem cum Episcopo tribunali; quin & Vicarii foranei, qui solum jurisdictionem delegatam habent.

Questio 8. Quotuplex sit Vicarius Episcopi jam à nobis descriptus?

1. **R**espondeo primo: Vicarius Episcopi alius est Generalis seu Principalis (nulla enim inter Vicarium Generalem & Principalem est differentia, ut Sbroz. *l. 1. q. 29. n. 3. & seq.* citans *Glof. in Clem. 2. de rescrip. v. Foraneus. & ibidem Ancharam. col. 1. Cardin. n. 3. & 24. Innoc. n. 17. & seq.*) qui principaliter super eodem tribunali Episcopi vices gerit, cognoscendo causas omnes ad forum illud spectantes. Sbroz. *l. 1. q. 3. n. 26.* ita tamen, ut ad Vicariatum Generalem requiratur administratio in spiritualibus ei generaliter commissa quo ad omnia loca, seu totam Diocesim. Pirh. *loc. cit. num. 7.* si enim constitutus solum sic limitate, tantum pro ijs, qui in civitate Episcopali, seu in qua est sedes Episcopalis & Episcopi degunt, non potest censeri is esse Generalis, etsi sic appellaretur. Pirh. *loc. cit.* Laym. *ad c. Romana, de off. Vicar. in 6.* Garc. *p. 5. c. 8. n. 36.* Sbroz. *cit. q. 29. n. 1.* qui etiam dicit eum appellandum foraneum; uti id ipsum expresse ait C. de Luca *ad Trident. d. 4. n. 5.* ubi etiam ii, qui in ipsa civitate deputantur, foranei vel speciales Delegati dicuntur, quamvis Generalis titulus seu nuncupatio cum aliqua etiam Delegatione universitatis causarum ei tribuatur; quoniam erit quidem Vicarius Foraneus, sed cum aliqua majore praeogativa & jurisdictione, quam regulariter hujusmodi Vicarius comperat. Quia hoc ipso ita restrictus ad civitatem duntaxat non faciet idem Consistorium cum Episcopo. Sbroz. *loc. cit. n. 2.* citans *Glof. in cit. Clem. 2. de rescrip. v. Foraneus.* Item *Glof. in c. 2. de consuetud. in 6. v. Officialis.* Innoc. *in c. Romana, de off. ordini. in 6. Paris. conf. 89. num. 10 in 4.* Rot. *decis. 371. in nov.* Sed habebit jurisdictionem à jurisdictione Episcopali divisam, eamque delegatam, non absumilem jurisdictioni Vicariorum ruralium. Laym. Pirh. *locis cit.* consequenter jam esse non poterit Delegatus seu Judex Apostolicus (nisi forte aliunde habeat dignitatem, vel sit Canonicus Cathedralis,

Pirh. *loc. cit.*) Garc. Pirh. *locis cit.* neque expedire literas Apostolicas dispensationum, similisve directas Officiali seu Vicario v. g. Monasteriensi; utpote quae verba intelliguntur tantum de Officiali Principali & Generali. Garc. *loc. cit.* contra Flores de Mena. Haec ipsa tamen declarat Sbroz. *cit. q. 29. à n. 7.* ut procedant, dum Vicarius constitutus esset limitate & expresse tantum pro civitate: si verò simpliciter constitutus esset (intellige pro civitate, absque expressa illa positiva limitatione & particula exclusiva tantum. Hanc enim mentem fuisse Sbrozii, patet ex rationibus, quibus suam declarationem probat) censendum tunc esse constitutum quoque in reliqua Diocesi, & per consequens dicendum esse Generalem; eò quòd cui commissa cura civitatis, dicatur commissa cura districtus. Pro quo postremo citat *L. secunda. §. Cum urbem. ff. de off. Praef. urbis.* Abb. & Felin. *in c. Rodulphus, de rescrip. n. 8.* & specialiter, quòd concessa alicui civitati, intelligatur etiam concessa Diocesi. Pro quo citat Alexand. *in addit. ad Barthol. in cit. l. 2. n. 3.* Benedict. de Vald. *in addit. ad Felin. cit. c. Rodulphus. n. 8. tit. 13. &c.* Et sic Vicarium Papae positum simpliciter in aliqua urbe dici quoque positum in ejus territorio, ait Sbroz. *n. 15.* firmari à Pavin. *de potest. capit. sed. vac. p. 2. princip. n. 16.* ac denique *n. 16.* tutius nihilominus esse ait, in litteris commissionis Vicariatus exprimere etiam (ut communiter solet) Diocesim. Pro quo citat Rebuff. *in pr. tit. forma Vicariatus Archiepiscopi,* quia forma talis commissionis Vicariatus attendenda, ut Cardin. *in Clem. 1. de off. Vicar. n. 17. & 18.* Et merito hanc cautionem addit Sbroz. *num. 15.* cum dicta ab eo difficilius habere locum videantur, dum Diocesis ampla est, & praeter urbem sedis Episcopalis plures alias civitates & oppida continet: facilius verò, dum Diocesis praeter dictam urbem exiguum districtum & territorium continet. Certius videtur illud, quòd tradit idem Sbroz. *l. 1. q. 30.* quòd constitutus in & pro Diocesi Vicarius censetur etiam constitutus pro dicta urbe Episcopali; quia concessa Diocesi, censetur etiam concessa urbs illa, & appellatione Diocesis veniat etiam urbs illa. Pro quo multos citat Authores, Deinde ad eundem Vicariatum generalem requirit, ut praefert ejus descriptio, ut omnes causae, quae ad forum Ecclesiasticum, etiam externum pertinent, ipsi commissae sint, licet nil obster, quò minus certum aliquod causarum genus alteri committi possit. Pirh. *cit. num. 27.* uti & quòd plura sibi reservare possit Episcopus. Alius verò Vicarius Episcopi est minus principalis, & Priori seu Generali subordinatus pro certo districtu Diocesis; vel etiam qui Consistorio Episcopali praest in certis tantum causis v. g. matrimonialibus. Qui esse nequit Delegatus Apostolicus, nisi aliunde, ut dictum, dignitatem habeat. Pirh. *locis citatis* citans Laym. *de jurisdiction. ordinar. conclus. 92.*

2. Respondeo secundo: Vicarius Generalis Episcopi alius est simpliciter Generalis, cui tam in spiritualibus quam temporalibus administratio commissa est. Alius Generalis secundum quid, nempe vel in spiritualibus tantum, vel temporalibus tantum. Pirh. *loc. cit.* Vicarius in spiritualibus tantum simpliciter Vicarius, vel etiam cum addito Vicarius in spiritualibus Generalis vocari solet, ut patet ex Trident. *sess. 13. c. 1. 2. 3. 4.* & ex Brevibus Apostolicis, cum aliqua committuntur Episcopis seu eorum Vicariis, vicarii in spiritualibus appellantur Generales, dicendo v. g. *Venerabili Episcopo Monasteriensi, seu dilecto Filio ejus Vicario in spiritualibus*

Generali. Garc. p. 5. c. 8. n. 122. & 123. citans Marchesan. de commissis. p. 2. c. 6. de commiss. appellat. n. 38. Sauch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 11. Paris. de resign. l. 8. q. 7. num. 187. Pirh. loc. cit. Sbroz. l. 1. q. 25. num. 4. contra plures, quos citat *ibidem* n. 1. Et sic commissi Vicario seu Officiali simpliciter poterunt per Vicarium in spiritualibus generalem expediri, licet non sit Vicarius in temporalibus. Garc. l. c. num. 24. Vicarius verò in temporalibus tantum appellatur Oeconomus Pirh. l. c. & non solet appellari Vicarius generalis. Pirh. *ibidem*. Sbroz. loc. cit. q. 26. num. 1. citans Rebuff. in pr. benef. tit. de Vicar. Episc. & in form. Vicar. Archiepisc. num. 16. Melill. de precedent. Vicar. c. 1. num. 5. Sed neq; Vicarius hic in temporalibus tantum esse potest delegatus Apostolicus, nisi forte aliunde (ut dictum aliquoties) obtineat dignitatem. Pirh. l. c. Neq; his obstant, quæ subjungit Sbroz. cit. q. 26. n. 2. quòd cum Generalitas Episcopalis jurisdictionis spiritualia & temporalia comprehendat, Vicarius in una specie tantum constitutus non erit generalis, cum aliam speciem non comprehendat; inde sequitur quidem, quòd neuter vicariorum, quorum unus tantum est in spiritualibus, alter tantum in temporalibus Vicarius, dici possit simpliciter & sine addito generalis, nihil tamen vetat, ut ipse Sbroz. declarat num. 3. & 4. quominus uterque sit generalis restrictim ad propriam suam jurisdictionem; cum duæ dentur in jurisdictione Episcopali generalitates, una respiciens & comprehendens omnia temporalia, alia comprehendens omnia spiritualia. Quòd minus autem Vicarius constitutus ad omnia temporalia tantum dicatur simpliciter Vicarius, aut Vicarius generalis, aut cum addito Vicarius generalis in temporalibus, sicut dictum de Vicario in spiritualibus tantum, nil obstat, nisi usus & praxis, quæ in uno sic obtinet, non in alio. Quamvis & hanc rationem det Pirh. loc. cit. quòd spiritualia sunt digniora temporalibus.

Questio 9. Appellatione Vicarii, & Vicario simpliciter constituto quis Vicarius veniat?

Respondeo ad primum: Appellatione Vicarii venit generalis. Sbroz. l. 1. q. 48. num. 6. citans Felin. & Decium, & hanc addens rationem, quòd Vicarius regulariter omnia possit, quæ Episcopus; Vicarius autem specialis non possit hæc omnia, adeoque non venit nomine Vicarii simpliciter prolo.

2. Respond. ad secundum: Constituto uno Vicario simpliciter, hoc est, absque expressione spiritualitatis & temporalitatis (taliter enim constituti dicuntur Vicarii constituti simpliciter. Sbroz. l. 1. q. 9.) censetur constitutus Vicarius generalis in spiritualibus. Sbroz. l. 1. q. 27. num. 1. citans Diaz. in pract. crimin. canon. c. 3. num. 3. Federic. de Senis q. 302. num. 4. vers. ex verbis. Probatque hoc ipsum à simili, nempe quòd mandatum jurisdictionis sit simile mandato procurationis, juxta L. & quia. ff. de jurisdic. omni. judic. & Abb. cons. 87. n. 2. in 1. Innoc. in c. suscitata. de restitution. in integ. quos citat. At, ubi mentio fit de procuratore, intelligatur de illo, cui universa negotia mandata sunt. Pro quo citat L. adiles. §. procuratoris. ff. de adil. edict. Bald. in l. fin. c. de adil. act. & c. petito. de procurat. ubi cononitæ. Adeoque per consequens, quando Vicarius erit simpliciter constitutus, dicetur constitutus generalis in spiritualibus, tanquam illi universa negotia spiritualia censeantur mandata, ea ratione, quia spiritualia digniora sunt temporalibus, & digniora censeantur

P. Lauren. Vicarius Episc.

in dubio demandata juxta Gl. in Clem. 2. v. principal. de rescript. & in c. quoniam. Abb. v. substitutum. de offic. delegat. contrarium his sentiente Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. §. dicitur in spiritualibus. Ubi: quòd si concederetur alicui facultas administrandi simpliciter, vel si generalis simpliciter Vicarius crearetur, & non exprimeretur in spiritualibus & temporalibus, respondeo non esse Vicarium generalem; quia exprimi debet in spiritualibus & temporalibus. Eadem ferè habet loc. cit. c. 43. q. 7. Verum facile ad hoc respondetur, ad summum non fore generalem simpliciter & sine addito.

Questio 10. Vicarius in particulari oppido constitutus independens à generali constituto in civitate & diocesi, an & ipse sit generalis, & dicatur generalis, saltem respectu illius loci, pro quo constitutus?

Respondeo negativè: Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 3. citans Campanil. divers. jur. can. rubric. rubric. II. c. 23. num. 150. qui volunt potius censendum foraneum, & proinde ab eo ad instar foranei dari appellationem ad Episcopum; quòd secus dicendum, si esset Vicarius generalis; ab eo enim non ad Episcopum, sed ad Metropolitanum daretur appellatio. Sequitur ex dictis à nobis supra, ubi ad Vicarium generalem requisivimus, ut commissi ei administratio quòd ad omnia loca diocesis, seu quòd ad totam diocesin.

Questio 11. Vicarius foraneus quis proprie sit, & nun sit proprie Vicarius Episcopi?

1. Respondeo ad primum: Vicarius foraneus (quem etiam pedaneum vocat Gonz. ad Reg. 8. Cancell. gl. 5. §. 3. num. 9. vel etiam ruralem vocant alii apud Sbroz. l. 1. q. 20. num. 2.) est, qui ab Episcopo in certa diocesis parte, vel ad certos actus deputatur. Sbroz. l. 1. q. 13. num. 1. citans Covarr. qq. pract. c. 4. num. 8. Gl. in Clem. 2. de rescript. v. foraneo. & ibi Anchar. Cardin. & c. Proinde dicitur foraneus, vel quia extra fores seu civitatem, in qua Episcopus residet, constituitur; vel potius, quia forum & iudicium non generale, sed speciale tenet, v. g. constitutus pro oppido vel oppidis aliquot. Castropal. tr. 13. d. 2. p. 30. n. 1.

2. Respondeo ad secundum: multum in hoc videtur esse questionis de nomine, num talis Vicarius dicendus proprie & in rigore Vicarius Episcopi. Affirmant id ipsum apud Sbroz. Gl. in Clem. 2. de rescript. v. foraneos. dicens hujusmodi Officialem gerere vices Episcopi in illa parte diocesis, in qua constitutus, ergo est Vicarius à vice quam gerit. Item Abb. in c. causam. il. primo. num. 7. Felin. num. 8. de off. delegat. Bertach. de Episc. p. 8. l. 4. tit. de Vicar. Ep. num. 17. Sylv. in sum. v. Vicar. & alii apud Sbroz. loc. cit. qui etiam hos Vicarios appellant generales, quando sunt ab Episcopis delegati ad universitatem causarum certi loci. Contrarium tenent Bartol. in l. 1. ff. quis & à quo. Marant. de ordin. judic. p. 4. dist. 5. num. 8. Alex. consil. 12. num. 2. in 6. Covar. pract. qq. c. 4. num. 8. plures alii apud Sbroz. loc. cit. num. 3. illis consentientem.

A 3

Secun-

Secundum quos auctores ille non est propriè appellandus Vicarius, qui non gerit vices Episcopi in eodem loco ac tribunali, quo ipse Ordinarius, sed est delegatus. Adeoque licet tales Officiales foranei gerant vices Episcopi in eà parte Diœcesis, seu in illis actibus, in quibus fuerunt constituti, quia tamen gerunt illas vices non nisi delegati, non erunt propriè Vicarii. Ampliatque hoc ipsum Sbroz. n. 6. ut adhuc verè & propriè Vicarii non sint, etsi Episcopus seu ejus Vicarius generalis diceret: facio vos Vicarios in illa parte Diœcesis. Dicendos nihilominus illos largo modo Vicarios Episcopi, cum gerant largo quodam modo vices Episcopi, ait Sbroz. n. 10. quin & (intellige similiter largo modo) dicendos esse Vicarios generales secundum generalitatem causarum vel actuum illis commissorum, ait num. 11. de cetero esse illos & dici non nisi delegatos ad universitatem causarum (qualis dicitur omnis, cui omnes causæ alicujus territorij committuntur. Sbroz. l. 1. q. 22. num. 1. secundum Gl. in l. 4. ff. quis & à quo. Felin. in c. causam matrimonii num. 7. de off. delegat.) vel delegatos ad certum genus causarum [qualis dicitur ille, qui est constitutus ad omnes causas certæ speciei, puta fideicommissi, feudi, vel versantes inter Titium & Cajum. Sbroz. l. c. n. 3.] ait item Sbroz. l. c. à num. 7. Item C. de Luca ad Trident. D. 4. num. 5. ubi: qui pro aliis Diœcesis partibus deputantur, foranei vel speciales delegati dicuntur, quamvis generalis titulus seu nuncupatio, etiam cum aliqua delegatione universitatis causarum ei tribuatur; quoniam erit quidem Vicarius foraneus, sed cum aliqua majore prerogativa & jurisdictione, quam regulariter hujusmodi Vicarius competat.

Quæstio 12. In quo talis Vicarius foraneus differat à Vicario Generali?

Respondeo: Differentiæ inter utrumque, ut fere jam insinuatam, sunt sequentes: Prima, quod Vicarius generalis seu principalis Episcopi sit Ordinarius. Sbroz. l. 1. q. 23. num. 5. citans c. 2. de appellat. in 6. gloss. in c. 1. ordinariam de off. vicar. in 6. & ibid. Host. num. 2. Archid. in c. 2. de consuetud. in 6. Abb. in c. decernimus. num. 12. de judic. Covar. l. 3. var. resol. c. 20. n. 4. & alios plures: ordinariamque habeat jurisdictionem. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 15. in fine. Castrop. tr. 13. d. 2. p. 30. n. 1. censeatur item una eademque persona cum Episcopo, faciat idem cum eo auditorium & consistorium. Sbroz. loc. cit. num. 7. juxta c. Romana. de appellat. in 6. & c. 2. de consuetud. in 6. Idemque sit tribunal Vicarii generalis & Episcopi, & hinc à Vicario ad Episcopum non datur appellatio tanquam ab eodem ad seipsum. Engels. ad Tit. 28. de off. Vicar. num. 6. Sbroz. citans Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. num. 6. Bertachi. tr. de Episc. tit. de Vicar. Episcopi num. 17. & plures alios juxta cit. c. Romana. E contra Vicarius foraneus non est Ordinarius, sed delegatus. Sbroz. loc. cit. n. 6. & solum jurisdictionem commissam seu delegatam habet. Azor. Castrop. & c. habet separatam tribunal, & ideo ab eo ad Episcopum (aut ad ejus Vicarium generale, ut expressè Sbroz. cit. q. 23. n. 9.) appellatur. Sbroz. ibid. n. 8. citatis pluribus. Azor loc. cit. Engels cit. n. 6. qui etiam addit, sic usu quoque receptum, ut ab Archidiaconi ad Episcopum appelletur, & hinc eos rectè Vicarii foraneis annumerari. Item n. 7. tradit, in quibus casibus appelletur à Vicario generali ad Episcopum, quem vide. Unde jam etiam ex hoc capite differt Vicarius generalis à Judice delegato ad universitatem causarum, utpote qui di-

versum tribunal habuit, à quo ad Episcopum datur appellatio. Azor loc. cit. q. 12.

2. Secunda, quod Vicarius generalis sit in dignitate, & hinc habilis, ut sit delegatus & executor causarum Papalium. Engels loc. cit. n. 5. Azor cit. q. 15. Secus est de Vicario foraneo, cum dignitas sit administratio cum jurisdictione & præcedentia, qualis singularis præcedentia non competit Vicario foraneo, adeò, ut nequidem Præpositos ecclesiarum collegiarum præcedat, nisi forte de consuetudine pro dignitate habeatur. Engels cit. num. 5.

Quæstio 13. In quo Vicarius generalis differat à delegato ad universitatem causarum?

Respondeo: Differt in eo, quod Vicarius censeatur idem Tribunal cum Episcopo, quod non convenit delegato, utpote à quo datur appellatio ad Episcopum. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. n. 12.

Quæstio 14. Vicarius generalis Episcopi qualiter differat à Suffraganeo?

Respondeo, Suffraganei alii sunt & dicuntur Rhodiædum tales, qui in Episcopali ordine constituti, & actu carentes propriâ Diœcesi assumuntur ab Episcopo diœcesano tanquam Coadjutores & Vicarii ad exercenda in ejus Diœcesi pontificalia. Barbol. Juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 7. & ab his differre Vicarium generalem, vel ex hoc ipso patet, quod hi eo ipso jurisdictionem non ordinariam neque delegatam ullam habeant, sed solum exercendi ibidem Pontificalia, quæ potestas non est jurisdictionis. Laym. in c. quoniam. de off. Judic. ordinari. num. 2.

2. Dantur & alii Suffraganei viciniùs accedentes ad rationem Vicariorum generalium; dum etsi in una civitate aut Diœcesi regulariter plures esse nequeant Episcopi, ne una sponsa duos viros, unum corpus duo capita habeat C. de Luca ad Trident. d. 14. n. 22. nil tamen obstat, quò minus dum in una Diœcesi (idem est de amplis quibusdam civitatibus) vigent diversi ritus v. g. latinus & græcus, duo sint Episcopi, unus pro ritu latino, alter pro græco, ita ut duæ illæ personæ materiales pro meliøre administratione Ecclesiæ habeant utrumque ritum efforment unam personam formalem seu intellectualem, sicut plures Ecclesiæ materiales faciativo quodam jure concurrere possunt ad efformandam unicum Cathedralè sine unitatis præjudicio: vel ut unus revera sit Episcopus & Ecclesiæ sponsus, ille scilicet ritus latini, alter verò adjutoris ac Vicarii potius partes gerat, sicut multi qualificati Præfules in Germania retinent pro Vicariis personas in Episcopali ordine constitutas, præsertim Episcopos naturales. C. de Luca cit. n. 22. & 23. sic enim disponitur in Concilio Lateranensi sub Innoc. III. & de hoc est cit. c. quoniam. de off. Jud. ordinari. ut ob dictam causam, populorum nimirum diversarum linguarum ac rituum in eadem civitate aut Diœcesi degentium catholicum Præfulem tanquam Vicarium sibi subiectum constituere possit. Atque talis Suffraganeus seu Vicarius Episcopus secundum Gloss. communiter receptam, V. Vicarium. habet jurisdictionem in Canone ordinariam ac perpetuam Episcopo subordinatam, quemadmodum habent Archidiaconi. In quo jam plurimum differt à Vicario generali, utpote qui jurisdictionem eandem cum Episcopo habet. Laym. loc. cit. ubi

ubi etiam addit: ad Sedem Apostolicam pertinebit examinare, num ob aliam similem necessitatis causam opus sit Episcopo perpetuum Vicarium ac Coepiscopum in jurisdictione exercenda subordinatum adjungere; cum id a jure communi exorbitans, & non nisi dispensative permitti possit, ut notat Gl. in cit. c. quoniam. v. necessitas.

Questio 15. Qualiter Vicarius generalis differat à Coadjutore Episcopi?

Respondeo: Cum Coadjutor dicatur proprie is, qui Episcopo infirmo, vel senio confecto, aut iniuquo Administratori adjungitur, ut in officio & administratione coadjuvet. Barbof. *Juris Eccl.* l. 1. c. 15. n. 6. juxta c. 1. de Cler. agror. in decretal. & in 6. & c. grandi. de suppl. negl. vralator. in 6. patet, differre ab illo Vicarium generalem in plurimis.

Questio 16. Qualiter Vicarius generalis Episcopi differat ab Archidiacono?

1. Respondeo: Tametsi Archidiaconus quoque de jure communi in quibusdam conveniat, Barbof. *loc. cit.* n. 50. differt tamen ab eo Vicarius generalis in tribus potissimum. Primò, quod ab Archidiacono ad Episcopum appelletur, Barbof. *loc. cit.* juxta c. Romana. de appellat. Sicut & à sententia Vicarii foranei & alterius inferioris. A Vicario generali verò non nisi ad Episcopum superiorem. Laym. in c. ut Archidiaconus. de off. Archid. nisi forte consuetudo habeat aliud, ut ait Barbof. *loc. cit.* Verùm hæc differentia fundatur in ea, quòd Vicarius non solum ordinariam, sed eandem cum Episcopo jurisdictionem, seu idem tribunal habeat; secus ac contingit in Archidiacono, qui etsi habeat ordinariam, non tamen eandem jurisdictionem cum Episcopo.

2. Secundò, quod officium Archidiaconi non expiret per mortem Episcopi; secus sit de officio Vicarii, nisi, ut addit Barbof. esset constitutus cum consensu Capituli. Hæc quoque differentia fundatur in alia, nempe, quod Archidiaconus non ab homine, sed à jure constitutus sit; & jurisdictionem suam habeat, dum ipso jure est Vicarius Episcopi; cum officium vicariatus ejus dignitati annexum sit, ideoque ei auferri non potest, & sic sit Vicarius natus, intitulus perpetuus. Vicarius verò sit Vicarius factus (nempe ab Episcopo juxta auctoritatem & institutionem Canonum) non intitulus, ac temporalis, & pro libitu amovibilis. Laym. *loc. cit.* ubi etiam ex Hostiens. qualiter jurisdictione ordinaria Archidiaconi proveniat directè à lege, indirectè ab homine v. g. ab Episcopo constituente Archidiaconum. Jurisdictione verò ordinaria Vicarii generalis directè ab homine, nempe Episcopo create Vicarium, indirectè à lege dante auctoritate instituendi Vicarium. De quo plura infra, ubi de Archidiacono.

3. Tertio, quod Archidiaconus post Vicarium cum cæteris dignitatibus & Canonicis sedet; Vicarius verò generalis omnibus post Episcopum præferatur. Barbof. verum, ut vides, differentia hæc extrinseca est.

Questio 17. Qualiter Vicarius generalis differat ab Officiali?

1. Respondeo primò: Vicarius generalis & Officialis (intellige principalis) idem significant, & in effectu nulla inter eos nisi in nomine ver-

satur differentia. Barbof. *loc. cit.* n. 12. citans Rimin. in rubric. de off. Vicar. num. 113. Covar. l. 3. var. c. 20. n. 46. Mandos. in reg. 14. cancell. q. 6. n. 16. Menoch. *conf.* 51. num. 38. Item Pirh. *ad tit. de off. Vicar.* n. 26. Pignat. *to. 6. consult.* 6. n. 7. Laym. in c. Romana. de off. Vic. in 6. n. 3. citans Sylv. v. Vic. Sanch. de matrim. l. 3. dz. 9. n. 11. Sbroz. de off. Vicar. l. 4. q. 7. uti id colligitur ex Trident. *sess.* 24. c. 16. Dixi ab Officiali principali; nam quandoque duo sunt in Diocesi Officialis, unus principalis, qui generatim vices Episcopi gerit, saltem in spiritualibus, alter verò Officialis minus principalis & priori subordinatus, vel qui Consistorio Episcopi præest in certis tantum causis, v. g. in matrimonialibus, decimalibus, &c. Pirh. *cit. num.* 7. Et patet, hunc Officialem minus principalem, etsi simpliciter quoque dicatur Officialis, non esse eundem cum Vicario generali; quia ei subordinatus est, ejusque jurisdictione delegata. Et de hoc Officiali minus principali loqui videntur auctores apud Sbroz. l. 1. q. 7. n. 1. & seq. cententes esse differentiam inter Officialem & Vicarium, & adducentes pro hoc varios textus, quos lege ibidem.

2. Respondeo Secundò. Tametsi igitur Officialis principalis Episcopi & Vicarius generalis idem sint, ex usu tamen & consuetudine tam Datarie quam Cancellarie Apostolicæ literæ Sedis Apostolicæ (quæ semper committuntur Vicariis Episcoporum, sive beneficiales sint, sive dispensationum matrimonialium, sive continentibus mandatum aliquod aliud ad gratiam. Rosa. *loc. paulò post citand.*) si ad regiones ultra montanas (puta ad Hispaniam, Galliam, Germaniam, Angliam, Poloniam, Africam, &c.) dirigantur, semper inscribuntur Officiali, sive adhibetur terminus Officialis v. g. dilecto filio venerabilis Fratris nostri Episcopi Monasteriensis Officiali; vel simpliciter: Dilecto filio Officiali Monasteriensis. Literæ verò destinatæ ad regiones Cismontanas v. g. (ut expressè Barbof. & Sbroz. loco paulò post citand.) ad Italiam, Ungariam, Dalmatiam, Albaniam, Sclavoniam, Cyprum, Cretam & partes Orientales, item Siciliam, Corficam, Sardiniam, &c. destinantur, inscribuntur Vicario generali. v. g. Dilecto filio Vicario venerabilis Fratris nostri Episcopi Bononiensis in spiritualibus Generali, &c. Barbof. Pirh. *locis cit.* Laym. in c. statutum. de rescrip. in 6. n. 2. Rosa de Executorib. liter. Apost. p. 1. c. 3. n. 22. Sbroz. l. 1. q. 2. n. 10. citans Gemin. in c. fin. de off. Vic. in 6. n. 5. Mandos. *ad reg.* 14. cancell. q. 6. n. 8. ex quo eodem Mandosio subjungit Sbroz. quod ista sit forma inscribendi literas, quæ prætermittit literæ seu Bullæ non careant suspitione falsitatis, uti pro hoc citat Cuchum institut. *Juris can. de Vicar. tit.* 8. num. 5. l. 2. Alphons. Carmon. *tr. de incompat. benef.* p. 1. c. 15. n. 1. Sic itaque apud nos termino Officialis intelligitur Officialis principalis, cui videlicet jurisdictione Episcopalis generatim tam quo ad causas, quam quo ad loca Diocesis commissa est, qui apud nos, ut dictum, Vicarius in spiritualibus generalis appellari solet. Laym. *loc. cit.* Quod si verò in Diocesi aliqua duo sunt Officialis æque principales, seu duo Vicarii generales concurrentes in ordinaria Episcopali sibi commissa jurisdictione, commiffiones Apostolicæ inscriptæ Officiali utrique ex illis delegari possunt. Laym. *ibidem* juxta Gl. marginal. *recept. v. principalis in Clem. 2. de rescrip.* Si verò plures sint Officialis Episcopi sive Vicarii, unus in temporalibus, alter in spiritualibus, vel unus in certa parte Diocesis, aut quò ad certas causas; aliter generatim, tunc is solus tanquam principalis li-

teras Apostolicas, quæ Officiali inscribuntur, accipiet. Laym. l. c. citans Gl. in cit. Clem. v. principali. & v. foraneo. Sbroz. l. 2. q. 29. Garc. de benef. p. 5. c. 8. n. 36. & 120.

Questio 18. Quibus præterea nominibus veniat Vicarius generalis?

Respondeo: Imprimis venit nomine Ordinarii. Rosa loc. cit. num. 21. ubi: Ordinarii nomine pro certo tenendum est, quod venit Episcopus ac ejus Vicarius seu Officialis generalis. Laym. in c. cum in generali. de off. Vicar. in 6. n. 9. Sbroz. l. 1. q. 2. n. 16. Paris. de resign. l. 3. q. 11. num. 22. citans quam plurimos alios. Item intelligi quandoque debet nomine Episcopi & diocesani, ut in casu Trident. Sess. 23. c. 15. ubi de approbatione Confessariorum (quam à Vicario etiam fieri posse, probabiliter docet Suarez. Tom. 4. d. 28. sect. 7.) Laym. loc. cit. & in casu Trident. Sess. 25. c. 3. ubi agitur de excommunicatione intentari solita ad inventorum restitutionem faciendam, ita ut licet dicatur: & à solis Episcopis promulganda: eo tamen nomine etiam comprehendatur Vicarius, ut docent Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 16. Garc. de benef. p. 5. c. 8. num. 95. apud Laym. loc. cit. Item dicitur quandoque Comissarius. Sbroz. l. c. n. 11. citans Pavin. de pot. Capit. Sed. vac. p. 2. q. 10. in princip. Mandos. ad Reg. 14. Cancell. q. 6. num. 10. Item dicitur quandoque Vicedominus. Sbroz. l. c. n. 21. citans Abb. in c. 2. num. 3. ne Pralat. vices suas. Speculator. l. 1. tit. de Vicedom. &c. Item locum tenens. Sbroz. loc. cit. num. 19. citans Federic. de Senis. Conf. 302. num. 1. in fine. Covar. l. 4. variat. resolut. c. 20. num. 4. &c. Item procurator Episcopi. Sbroz. l. c. num. 17. citans c. petitio. de Procurator. & ibi DD. Gemin. in c. licet. de off. Vicar. in 6. num. 12. Plura alia nomina, quibus veniat Vicarius, vide apud eundem Sbroz. cit. q. 2. ubi etiam num. 23. ait, omnia hæc nomina, Ordinarius, Deputatus, Commissarius, Missus, Dominicus, Visitator & Suffectus, Substitutus, Procurator Episcopi, Oeconomus, Vicegerens, locum tenens, Vicedominus, dum de vicario Episcopi dicuntur, esse Synonyma juxta Jo. And. Rebuff. Diaz. Pazon. &c. idemque fusè probat l. 1. q. 7. a. n. 7.

Questio 19. Sub nomine generalis Vicarii Episcopi quinam veniant præter Vicarium propriè ac specialiter talem?

Respondeo: Venit imprimis Capitulum Sede vacante. Sbroz. l. 1. q. 3. num. 14. Tametsi enim illud propriè non dicatur Vicarius Episcopi, sed potius successor Episcopi, eademque cum eo persona. Sbroz. l. 1. q. 15. num. 4. juxta dicenda à nobis aliàs, inter Vicarios tamen Episcoporum numerandum est. Sbroz. cit. q. 15. num. 1. Numerantur quoque inter Vicarios Episcoporum eorum Coadjutores, utpote qui in pluribus eorum morbo ac senio impeditorum vices gerunt. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 15. num. 1. juncto. num. 6. Item Episcopi plerumque titulares hodie dum dicti suffraganei ab iis assumpti, ut vices eorum gerant in exercendis pontificalibus. Item Archidiaconi, qui à jure constituti, Vicarii nati Episcoporum dicuntur. Sbroz. cit. q. 3. à num. 15. Item Archipresbyteri Civitatenfes, qui quoque Vicarii nati Episcoporum dicuntur quò ad spiritualia quædam ministeria, de quibus in tit. de off. Archipresb. Sbroz. cit. q. 3. num. 18. Ac denique sunt Chorepiscopi: hi enim olim erant quasi suffraganei & Vicarii simul Episcoporum, quibus scilicet plurima cum Episco-

pis ministeriorum communis erat dispensatio. Barbof. loc. cit. num. 1. ubi, uti & c. 16. per totum. eorum, quod olim gerebant, munus & diversas species explicat.

PARAGRAPHUS II.

De constitutione, seu creatione Vicarii.

Questio 20. An & qualiter Vicarius generalis constituatur ab Episcopo?

Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt, quòd Vicarii quidam constituantur à lege, alii ab homine seu hominis factò, & inter hos sic Vicarius generalis Episcopi, de quo hic, constituitur seu deputatur hic Vicarius hodie dum ab Episcopo, & quidem solo, sine requisitione consensûs aut consilii Capituli. Barbof. cit. c. 15. num. 15. Sbroz. l. 1. q. 54. num. 1. Pirh. ad tit. de offic. Vicar. num. 28. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 22. Azor. Instit. mor. p. 2. l. 3. c. 6. & c. 43. q. 2. citans Hostiens. in sum. tit. de off. Vicar. §. in quibus. vers. sed nunquid. Abb. in c. tua nobis. tit. eod. num. 4. Pavin. tr. de pot. cap. sed. vac. p. 2. q. 10. Rebuff. pr. benef. tit. de Vicar. Episc. num. 1. Approbaturque id ipsum consuetudine recepta, quæ in hoc servanda est. Azor. cit. c. 6. Pirh. l. c. Sbroz. l. c. num. 2. citans Bertach. tr. de Episc. p. 7. c. 10. Rebuff. ubi ante. Cuchum. Instit. juris can. tit. 8. de Vicar. Episc. num. 36. l. 2. Bero conf. 23. num. 4. vol. 1. Dixi hodie dum; quia olim necesse erat adhiberi consensum Capituli in creatione Vicarii Episcopi, ut satis indicat Sbroz. l. 2. q. 55. num. 11. ubi ait: Vicarius Episcopi non fit à solo Episcopo, sed cum consensu & auctoritate Capituli, & sic ab universitate, quæ in Capitulo & Episcopo consistit. Nec dicatur, quòd Vicarius Episcopi à solo Episcopo fiat c. 1. cum gl. ne Pralat. vices suas. & c. 2. de off. Vicar. in 6. quia, ut inquit Bero, per illa jura non excluditur Capitulum, à quo Vicarius de jure fieri dicitur. Vel responderetur secundum Bero, quòd illa jura loquantur de consuetudine, secundum quam hodie Episcopi adversus Capitula omnia jura, quæ ei competeant, usurparunt. Ut dicitur in c. ea noscitur. de his, que sunt à Pralat. sine consensu capit. Quæ consuetudine, ut per Sbroz. sic stante, hodie Episcopus non dat jurisdictionem Vicario, sed consuetudo, cujus auctoritate hodie solus Episcopus Vicarium facit, & ideo Vicarius olim à Capitulo & Episcopo, & sic ab universitate, & hodie à consuetudine habet jurisdictionem, & sic dicitur habere ordinariam.

Questio 21. An tam parvarum quàm magnarum urbium & diocesum Episcopi constituere sibi possint Vicarium generalem?

Respondeo affirmativè: nam præter Vicarios natos seu nativos Episcopi à catione deputatos (quales sunt Archidiaconi & Archipresbyteri) facultas constituendi Vicarium generalem conceditur simpliciter Episcopo, ut patet ex tit. de off. Vicar. in 6. Pax Jord. l. c. citans Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. Scacciam de judic. l. 1. c. 12. n. 12.

Questio 22. Num quoque Cardinales (intellige non Episcopi) in Ecclesiis sui tituli creare possint Vicarium generalem?

Respondeo affirmative; habent enim ibidem hi Cardinales jurisdictionem Episcopalem. Sbroz. l. 1. q. 3. num. 22. videntur tamen hi Cardinalium Vicarii dici posse Vicarii quasi Episcopales, seu adinstar Episcopaliū, propter jurisdictionem, quam vice suorum principalium seu Cardinalium exercent quasi Episcopalem. Num verò dici possit, habere hos Vicarios jurisdictionem ordinariam, & idem cum suis Principalibus tribunal, sicut habent Vicarii Episcopales generales, meritò dubitari potest; cum nihil quò ad hoc de iis in jure dispositum inveniatur. Habent quoque & constituunt hi Cardinales Officiales suos & Vicarios Ecclesiarum ac Monasteriorum, qua per eos in commendam, vel ex alio titulo possidentur; C. de Luca in miscell. d. 23. num. 12. ubi etiam, quod Vicarii isti Cardinalium non sint eorum familiares in ordine ad regulas Cancellariae pro reservationibus Apostolicis, & pro Jure Cardinalium in nominationibus.

Questio 23. An & quando Archiepiscopus constituere possit Vicarium generalem in Diocesis suorum Suffraganeorum?

Respondeo primò: Praescindendo à casu devolutionis ob negligentiam Episcopi, id non posse Metropolitanos. Siquidem canones prohibent Archiepiscopis ingressum Diocesium Suffraganeorum suorum, ut ibi autoritate propria judicent, aliudve agant. Sbroz. l. 1. q. 63. num. 1. juxta C. Romanam de off. vicar. in 6. Unde neque constituere possunt in Suffraganeorum suorum Diocesis Officiales seu Vicarios foraneos pro incipiendis vel cognoscendis contrahibus coram illis, aut ad faciendas citationes & inhibitiones in causis appellationis à dictis Suffraganeis ad ipsum Archiepiscopum devolvendis, etsi in causis jam devolutis vices suas alteri committere possit Archiepiscopus in Diocesis suorum Suffraganeorum. Sbroz. loc. cit. à n. 2. juxta quod haec omnia disponuntur in cit. C. Romana. Sane à fortiore hinc sequitur, non posse Archiepiscopum in dictis Diocesis constituere Vicarium generalem Episcopi, seu committere ei universitatem causarum spectantium ad jurisdictionem dicti Episcopi.

2. Respondeo secundo: Ubi tamen Episcopus negligeret constituere Vicarium, ubi ad hoc teneretur, potest & debet Metropolitanus praefigere illi terminum ad constituendum Vicarium, quo elapso, si non constituat, ipsemet Metropolitanus Vicarium constituet, vel Episcopum ad illum constituendum cogere potest. Pirh. loc. cit. citans Ugolin. d. off. Episc. p. 1. c. 4. §. 6. num. 2. Sbroz. l. 1. q. 46. num. 4. & exactius q. 57. per tot. citans C. cum sumus. q. 9. 3. ubi dicitur; si Episcopus non satageret statuere Oeconomum in sua Ecclesia, Metropolitanus eum constituere potest; accipiendo Oeconomum pro Vicario; & c. nova 16. q. 7. Item Trident. c. 16. sess. 24. & pro dicta practica seu modo in hoc procedendi praefigendo terminum citat. Abb. in C. quoniam de off. Ordinari. n. 4. Cuch. Instit. Juris can. de Vicar. tit. 8. num. 13. l. 2. & num. 39. Quod si verò Ecclesia sit exempta seu subiecta Metropolitanò, Episcopo illius negligente constituere Vicarium, non Metropolitanus, sed propinquior Episcopus in ea

deputabit Vicarium. Et si ipse Metropolitanus in sua Ecclesia negligat constituere Vicarium, eum constituat antiquior ex Suffraganeis, Sbroz. l. 1. q. 58. citans Cuchum ubi ante citat quoque Trident. sess. 24. c. 16. verum illud loquitur ibidem tantum de Capitulo Sede vacante negligente constituere Vicarium. Videtur tamen id à pari procedere in Episcopo Metropolitanò vel exempto, negligente constituere Vicarium, dum ad hoc tenetur.

Questio 24. Num Administrator Episcopatus, qui quandoque ei à Papa dari solet, constituere possit Vicarium generalem?

Respondeo affirmative; Quia succedit in ordinaria jurisdictione Episcopi, & aequiparatur quò ad potestatem Capitulo Sede vacante. Pirh. ad in. de off. vicar. n. 29. in fine. Num verò Administrator Episcopatus datus Episcopo vivente, v.g. quia hic est adhuc in minore aetate, &c. substituere possit Vicarium generalem, dubitatur. Videtur id posse, quia gerit jurisdictionem & potestatem ordinariam Episcopi, qui id potest.

Questio 25. An Capitulum Episcopo vivo absente vel negligente Vicarium possit constituere?

Respondeo: Sive Episcopus sit negligens in constituendo Vicario, sive sit absens, eo refragante Capitulum non posse constituere Vicarium asserit Sbroz. l. 1. q. 59. ex Bero. conf. 23. à n. 4. ad finem usque vol. 1. Quod imprimis certum est de Episcopo negligente; quia in eo casu jura statunt modum alium supplendi hanc negligentiam, citra quod dicta constitutio Vicarii devolvatur ad Capitulum juxta dicta quest. praeced. verum in casu absentiae duntaxat, v.g. Episcopo ducto in captivitatem, aut versante in remotis, Vicario illius, quem ipse constituerat interea mortuo, videtur dicendum contrarium; cum enim in utroque illo casu administratio Diocesis devolvatur ad Capitulum, quemadmodum fit sede vacante (in illis enim casibus Ecclesia quasi vacat) juxta dicenda in seq. q. 3. potest constituere Vicarium, penes quem fit jurisdictionis exercitium seu administratio. Vide dicenda quaestione post hanc 2. De cetero, ut dicitur alibi, iste Vicarius à Capitulo tunc constitutus, dicendus non erit proprie Vicarius generalis Episcopi, sed Capituli, & Vicarius generalis jurisdictionis Episcopalis.

Questio 26. An à Papa quoque soleat quandoque constitui Vicarius generalis Episcopi?

Respondeo affirmative. Pignat. To. 10. consult. 129. num. 6. ubi etiam ex Paris. consil. 80. num. 22. l. 4. Sanch. de matrim. l. 3. d. 31. quòd Vicarius ille Episcopalis à Papa constitutus, majorem habeat facultatem, praesertim in substituendo sibi alium, quam Vicarius generalis ab Episcopo constitutus. Et ex Gratian. discept. for. discept. 106. n. 29. ac 30. & discept. 111. n. 56. quòd iste Vicarius Episcopi à Papa constitutus habeat omnes qualitates, quae ipsi Episcopo insunt, & propterea sit aequaliter honorandus, & quae sit differentia inter utrumque remissive ad gratiam. Quà verò de causa statuatur talis Vicarius à Sede Apostolica, quamque jurisdictionem habeat respective quò ad Episcopum, & qualiter ab eo sit immovibilis, dicitur q. seq.

Quae

Questio. 27. Num Episcopus teneatur constituere Vicarium?

Respondeo: Non convenire in hoc auctores, absolute loquendo, non teneri Episcopum habere Vicarium, tenent Gonz. Gl. 4. num. 66. ubi: cum non teneatur habere Vicarium seu Officiale secundum veterem opinionem, quam tenet Rota, &c. Pignat. tom. 9. conf. 105. a. n. 4. ubi: Nullo jure cavetur, quod Episcopus necessario teneatur habere Vicarium, juxta veterem & magis communem sententiam. Pax Jord. lib. 12. tit. 1. num. 4. Ventrigl. tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 4. C. de Luca. ad Trid. d. 4. num. 8. Engels ad tit. de off. vic. num. 9. ubi: Si Episcopus velit & sufficiat causas per se tractare, non potest cogi ad Vicarium constituendum; quia ipsi Episcopi principaliter incumbit jurisdictio & exercitium ejus. Barbof. Juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 16. ubi ait, hanc sententiam amplectam esse Rotam apud Pureum decis. 43. l. 2. & Mohed. decis. 4. de off. vicar. citaturque pro hac sententia à Pignat. loc. cit. num. 4. & 5. Rota in Calciatensi, jurisdictionis 1624. in qua etiam dicitur, quod etiam duæ Dioceses sint inter se unitæ; adhuc Episcopus non teneatur habere Vicarium. Item in Viterbiensi Vicarii 13. Martij. 1617. in qua etiam dicitur, quod licet Dioceses essent distinctæ, & æquè principaliter unitæ, tamen quo ad Episcopum reputatur una Diocesis, exemplo præfidis duarum provinciarum. Citantur insuper pro ea ab eodem Pignat. num. 6. Genuens. in pr. c. 70. num. 3. & in manual. pastorum. c. 31. num. 7. & 8. ubi, quod Episcopi habeant intentionem fundatam in jure divino, ut non constituent Vicarium, sed per se ipsos regant. Marchef. de commiss. appellat. in causis alim. p. 5. l. 1. ubi, quod officium Vicarii dicitur voluntarium, & sine illo stare potest Episcopus, etiam si solitus fuerit illum derinere. Paris. de resign. q. 16. num. 59. l. 1. Covar. var. c. 20. num. 3. l. 3. Barbof. de off. Episc. alleg. 54. num. 125. & in c. quoniam. num. 5. de off. ordinar. Ricc. in pr. for. Eccles. p. 1. decis. 562. &c. Proceditque hæc ipsa sententia sine difficultate in Episcopatu exiguo; cum tunc data idoneitate Episcopi dubitandum non sit, quin per se ipsum valeat sine subditorum incommodis causas cognoscere. Pignat. loc. cit. num. 7. addens & hanc rationem, quod Vicarius Episcopi sit instar procuratoris, ut Abb. in cap. ad hæc. de off. vicar. num. 7. in jure autem receptum sit, quod nemo cogatur constituere procuratorem ad negotia quantumvis ardua c. 2. de procurat. & ibi Gl.

2. Neq; refragatur huic sententiæ, quod alii Episcopi antecessores constituerint Vicarium generalem; non enim idcirco est debita manutentia contra successorem. Pignat. num. 8. citans Barbof. ubi ante. Gratian. discept. 655. num. 48. Idq; ex Regulâ communi, quod in facultativis non datur manutentia contra superiorem. Pignat. ibid. ex Gratian. loc. cit. num. 49. Neq; obstat huic sententiæ textus c. nonnulli. & c. relatum. de clericis non residentib. per quos disponitur, ut quilibet per se, seu in persona abeat deservire Ecclesiæ suæ. Nam dicta jura loquuntur de Rectoribus Ecclesiarum Parochialium, in quibus est diversa ratio, dum ijs regulariter prohibitum est constituere Vicarios; Episcopi verò non reperiuntur affecti personaliter, ut prohibeantur adimplere officium per Vicarium, multa que committi possunt Vicariis Episcoporum, quæ aliis non possunt. Sbroz. l. 1. q. 46. a. num. 6. Neque obstat textus in c. quoniam. de off. ordinar. quia speciale est, quod in casu istius cap. Episcopus debeat sibi eligere Vicarium alterum Episcopum propter lin-

guarum vel rituum diversitatem, quæ est in populis alicujus Diocesis, quibus tenetur Episcopus providere de catholico Præfule, qui illis nationibus sit conformis, & iisdem Sacramenta ministret. Sbroz. loc. cit. num. 10. & 11.

3. Nihilominus contrarium, nempe teneri Episcopum sibi constituere Vicarium, etiam extra casum necessitatis, five etiam ubi Episcopus posset per se ipsum omnia expedire, quæ sui sunt muneris, docent apud Sbroz. loc. cit. à num. 2. Bald. in l. aliquando. ff. de off. procons. n. 1. Abb. in cit. c. quoniam. num. 3. Ruin. confil. 148. num. 4. vol. 2. Boerius. decis. 347. num. 6. Lancellot. Instit. juris can. de off. vicarii. in princip. Rebuff. tr. de nominat. q. 4. num. 61. Foller. in pr. crimin. can. p. 1. n. 74. Cuch. Instit. jur. can. de Episc. num. 27. tit. 6. l. 2. & plures alii.

4. Mediam viam ingrediuntur alii limitando primam sententiam, nimirum, quod si nulla urgeat necessitas, quia Diocesis parva est, vel quia Episcopus ita industrius & exercitatus in negotiis gerendis, ut per se solus omnia commodè agere possit, quæ ad munus Episcopale spectant, non debeat, nec cogi possit constituere sibi Vicarium. Si verò id non possit solus, adeoque jam urgeat necessitas, debeat constituere Vicarium. Pirh. ad tit. de off. vicar. num. 28. Sbroz. loc. cit. num. 12. Ventrigl. loc. cit. ubi expressè sic limitat suam sententiam: Et hoc nisi aliud suaderet necessitas; nam tunc tenetur constituere Vicarium; pro quo citat Meroll. Theol. mor. p. 3. d. 7. c. 6. dub. 9. num. 73. Pignat. loc. cit. num. 11. ubi ex Gratian. discept. 561. num. 16. & seq. quod sic intelligendi DD. qui volunt Vicarium esse constituendum ab Episcopo. Hinc etiam ex praxi S. Congregat. propositæ negot. Episcoporum. si Episcopus negligat expeditionem causarum, præcipuè, si Theologus est, non Jurista, S. Congregat. nedum ei præcipere solet, ut Vicarium generalem constituat, sed etiam quando opus est, transfinitat Vicarium Apostolicum pro Diocesis regimine. Qui Vicarius sic missus, ut notat Nicol. in sosc. hor. v. num. 39. revera est Vicarius Apostolicus, & jurisdictionem habet privativè quò ad Episcopum; nec Episcopus eum removere potest ex declarationibus ejusdem S. Congregat. quas plures refert. Sic pariter inquit Barbof. Jur. Eccles. l. 1. c. 7. num. 40. cogi posse ab Archiepiscopo Episcopum ad constituendum Vicarium, quando non est idoneus ad regendum, vel commodè regere non potest. Contra tradit Pignat. loc. cit. num. 2. Hojed. de incompat. benef. p. 2. c. 10. num. 9. Si Episcopus est Jurisperitus, & habilis per se ipsum, & Episcopatus tenuis (adde & parvus, ut communiter sunt in Italia) tunc nullatenus est compellendus ad instituendum Vicarium, nisi fortè Diocesani essent diversi ritus & idiomatis, prout sunt nonnulli in Calabria, qui vivunt juxta ritum græcum per textum c. quoniam. de off. ordinar. Et notandum, quod si nullus sit locus, qui distet à Cathedrali per unam integram Diætam ligalem, non potest applicari ratio amplitudinis Diocesis, quo in casu constituendi sunt Vicarii foranei ad cognoscendas causas minores juxta facultates ipsis à jure concessas, ut Gl. in Clem. 2. de rescrip. v. foranei. & ibi Jo. Aud. & Cardin. Sbroz. l. 1. q. 13. num. 1. &c.

5. Jam verò quia propter multitudinem occupationum Episcopus etiam diligentissimus sit, per se solum plerumque non sufficit omnibus negotiis, saltem commodè expediendis, quæ ad regimen Episcopale & curam animarum pertinent, & ut inquit Pignat. loc. cit. num. 12, quando Episcopatus est amplius

plus, & magnus numerus Clericorum, Ecclesiasticorum, Monialium, haud vero simile est, quod possit Episcopus munus suum adimplere absque Vicario generali; hinc inquam est, quod auctores plures dicunt, quod Episcopus non tantum potest, sed & debet ordinari Vicarium constituere, cuius opera adjuvetur. Pirh. *loc. cit.* citans Ugolin. *de off. Ep.* p. 1. c. 4. §. 6. num. 1. Unde & Sbroz. *cit. q. 46. num. 12.* ait: Respondetur, quod Episcopus semper dici possit constitutus in necessitate propter ingentes occupationes, in quibus Episcopale regimen & cura animarum versatur, & si haec necessitas attenditur, erit potissima causa constituendi Vicarium, &c. Atque ita jam in casu, ubi ob Dioecesis amplitudinem, aliasque occupationes & difficultates per se solum ea praestare nequeat, ratio naturalis id exigat, ut Justitiae, litigantibus, & statui Ecclesiastico per deputationem Vicarii consulatur. Engels *loc. cit.*

Quaestio 28. Episcopus in quo casu nequeat constituere Vicarium?

Respondeo: Episcopus captus à Turcis (idem est de infidelibus aliis quibuscunque; cum C. si Episcopus. de suppl. negl. Prælator. in 6. loquatur de paganis. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 7. item de haereticis & schismaticis, ut Gl. in *cit. c. v. pagani*) non potest sibi constituere Vicarium; eo quod in isto casu tota jurisdictio devolvatur ad Capitulum, ac si sedes vacaret per mortem Episcopi. Sbroz. l. 1. q. 46. num. 4. citans plures. Pax Jord. *loc. cit. num. 6.* Rebuff. in *concord. rubric. de collat. §. teneatur. Mandol. in reg. 24. cancell. q. 6. n. 13.* Dominic. & Franc. in *cit. c. Episcopi*. Extenditque hoc ipsum Pax Jord. *cit. num. 7.* ad Episcopum captum à fidelibus bello iusto, rationem desumens *al. hostes. ff. de capt. & postlimin.* Secus verò esse ait de Episcopo capto à fidelibus bello non iusto aut extra bellum; eo quod tunc non dicatur verè mortuus civiliter.

2. Quin etiam, si tempore captivitatis haberet Vicarium, cessaret illius officium; quia sicut procurator censetur revocatus per mortem Prælati, etiam si dominus litis sit effectus. Clem. *fin. de procurat.* sic etiam in casu praesente, in quo civilis mors æquiparatur naturali. Pax Jord. *loc. cit. num. 8.* Videtur hoc confirmari ex eo, quod si in isto casu, ut dictum, tota jurisdictio transeat ad Capitulum, & haberet se res, ac si sedes vacaret; Capitulum autem sede vacante non teneatur confirmare Vicarium Episcopi, & huius officium expiret, sic etiam in praesente casu.

Quaestio 29. An Episcopus ante adeptam possessionem Episcopatus & consecrationem possit constituere Vicarium?

Respondeo ad primum negativè: Sbroz. *loc. cit. num. 15.* Pax Jord. *loc. cit. num. 5.* citans Felin. *conf. 40. n. 71.* Abb. in *c. qualiter. de elect.*

2. Resp. ad secundum: Potest verò capta possessione ante susceptam consecrationem eundem constituere. Sbroz. l. 2. q. 23. num. 4. Pax Jord. *cit. n. 5.* citans Gl. in *Clem. c. si principalis. de rescrip. v. Episcop.* Pavin. *de potest. capit. sede vac. p. 1. q. 10. num. 6.* Sauch. *de matrim. l. 8. d. 27. num. 37.* Gavant. in *prax. v. Vicar. Episc.* num. 1.

Quaestio 30. An Episcopus possit constituere duos Vicarios generales, seu Officiales principales?

Resp. potest Episcopus (ubi Dioecesis magna

est, & unus non sufficit. Ventrig. *tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 2.* vel ut expeditioni causarum facilius consulatur, ut Barbof. *jur. Eccles. l. 1. c. 15. num. 31.* Pirh. *loc. cit. n. 29.*) constituere Vicarios generales seu Officiales principales duos aut plures a se invicem independentes, sive singulos cum potestate & jurisdictione in solidum. Ita praeter jam citatos Azor. *instit. mor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 4.* (ubi tamen ait, id posse Episcopum, si id consuetudine receptum fuerit) Pax Jord. *loc. cit. num. 24. juncto n. 27.* citans Ugolin. *de offic. Episc. c. 4. §. 6. n. 4.* Cuchum *instit. jur. can. tit. 8. de vicar. n. 4.* Sbroz. l. 1. q. 50. n. 1. juncto n. 5. citans plures alios. Non secus, ac plures constitui possunt Procuratores, Actores, Tutores, Curatores, Administratores. Sbroz. *loc. cit. n. 2.* & ex eo Pax Jord. *loc. cit. n. 25.* juxta l. *si quis. §. pluribus l. qui dicit ff. de procurat. c. duo de procurat. in 6.* Ac proinde per constitutionem secundi Vicarii non censetur revocatus primus, nisi tacite vel expresse colligatur aliunde mens constituentis revocare volentis primum. Pax Jord. *loc. cit. num. 28.* citans Rebuff. in *prax. de form. vicar. a. n. 202.* Quod ipsum tamen limitat Azor. *loc. cit.* ut nimirum procedat, ubi est consuetudo habendi plures Vicarios; si enim nulla talis sit consuetudo, & ab Episcopo in constitutione secundi Vicarii nihil dictum, ait, per constitutionem secundi censeri revocatum primum. Idem cum Azor tenet Cuch. *loc. cit.* apud Pax Jord. Porro censeri adhuc constitutos duos Vicarios generales, et si eorum unus resideat in civitate Episcopali, alter extra illam in Dioecesi, tenet Ventrig. *loc. cit.* exemplificatque hoc ipsum in Vicariis Toletanis, quorum unus residet Toleti, alter Compluti. Econtra, ut duo Vicarii generales constituti censeantur, requirit Pirh. ut ambo constituti sint in loco, ubi sedem habet Episcopus, cum generalis & principalis Vicarius dicatur ille, qui constitutus est cum generali potestate ad omnia loca, seu totam Dioecesim, & ad universitatem causarum in civitate cathedrali, in qua residet Episcopus. Idem tenet Garc. p. 5. c. 8. num. 36. ubi: *Insertur Vicarium, quem ponit Archiepiscopus Toletanus in civitate Toletana, non videri Vicarium generalem & principalem, si non est positus cum potestate generalis ad totam Dioecesim, nec etiam Vicarium Compluti, cum non sint positi ad totam Dioecesim, nec in civitate, ubi est Sedes, quamvis generales appellentur.* Item num. 39. ubi ait: *Tunc tantum Vicarius generalis positus in oppido dioecesis est generalis, quando in civitate non est alius Vicarius generalis, sed est in illo oppido causa majoris commoditatis, ut videmus in Episcopatu Caleguriense, in quo Vicarius residet Lucronii.* Idem tenet Flores de Mena, quem citat Garc. *loc. cit. n. 38.* dum ait: *Revera solus Vicarius, seu Vicarii generales positi in civitate, & non positi extra, etiam si habeant generalem commissionem ad totam Dioecesim, sunt principales.*

2. Notandum etiam hic, quod habet Card. de Luca *de benef. d. 10. num. 7.* quod dum in casu capitis quomam. de off. ordinar. duo sunt Episcopi in eadem Dioecesi, unus v. g. pro ritu graeco, alter pro latino, quilibet ex iis suum deputare possit Vicarium, quorum quilibet erit generalis, & unicus illi Dioecesi respectivè.

Quaestio 31. An Episcopus cogi possit ad constituendos plures Vicarios, dum plures Dioeceses unitas habet?

Resp. negativè. Pax Jord. *loc. cit. n. 39.* (qui etiam ait, id nequidem Episcopum posse,

eo minus principio, quod Vicarius constitutus extra locum habitationis & Sedis Episcopi non sit generalis, & quod Vicarius constitutus in loco Sedis Episcopalis censetur generalis pro utraque Diocesi) Cardinalis de Luca ad Trident. d. 4. num. 7. ubi: si fuerint plures Dioceses aequè principaliter unitæ, tunc in quacunque unius earum parte residendo sua obligationi satisfaciatur, ibique tribunal erectum pro utraque rectè habet cum unico Vicario generali, absque aliqua necessitate retinendi duo tribunalia distincta, duosque Vicarios generales habendi. Item Carolus de Luca num. 1. in observatione ad Ventrig. Tom. 2. annot. 14. §. 1. ubi, quod non teneatur habere duo tribunalia ac duos Vicarios, nisi obstat centenaria consuetudo; adeoque subditi unius Diocesis evocari possint ad locum residentiae Episcopi in altera Diocesi.

2. Contrarium tamen censere videtur Pignat. to. 4. consult. 32. num. 1. ubi, quod Episcopus pro causis Diocesanorum unius Diocesis (dum duæ Dioceses seu Cathedrales unitæ sunt, de his enim loquitur) debeat deputare Vicarium generalem in illa Diocesi. Causam etiam addit num. 2. (quam eandem etiam tangit Pax Jord. loc. cit. num. 40.) nempe, quod licet respectu Episcopi sit una Diocesis, respectu tamen Ecclesiarum duæ sint, & negotia unius non confundantur cum alia. Expressius verò tom. 9. consult. 135. num. 3. ubi, quod Episcopus unitarum inter se Diocesum in ea, à qua Episcopus abest residens in alia, debeat deputare Vicarium generalem, tum, dum duæ Dioceses sunt aequè principaliter unitæ inter se, quælibet conserveat sua jura & privilegia, propriisque regatur Legibus, eisque judicari debeat à suis Judicibus, prout declaratum ait à S. Congregat. Concil. in Vulvensi & Sulmon. 3. sept. 1650. Item ne subditi istius Diocesis magno suo incommodo tenerentur curare administrari sibi Justitiam in alieno territorio. Unde jam à fortiore sequitur, Episcopum possidentem duas Dioceses non unitas inter se, teneri in ea saltem, in qua non residet, constituere Vicarium generalem, & alium quoque in ea, in qua residet, si nec ibi solus administrare possit omnia.

3. Quod si verò duarum istarum Diocesum una alteri unita esset accessorie, tantum procedere potest prima sententia, nimirum opus non esse duplici Vicario generali; eo quod tunc jura & privilegia Diocesis accessorie unitæ transfissent in alteram, cui unita, & consurgat jam ex utraque una: sicut dicitur de duobus beneficiis, quorum unum accessorie unitum alteri efficitur hujus veluti prædium.

Questio 32. Num ob amplitudinem nimiam Diocesis cogi possit Episcopus ad constituendum duos Vicarios generales?

Respondeo negativè: Ita à fortiore sentire videntur Card. de Luca, & Carol. de Luca loc. citatis, qui nequidem id admittunt, dum duo Episcopatus inter se aequè principaliter uniti possidentur ab Episcopo. Et certè si verum est, quod tradunt iidem cum aliis, solum illum dicendum Vicarium generalem pro tota Diocesi, qui Episcopo in civitate illius residentiali assistit, paret esse contradictionem in adjecto, nempe constitui unum in dicta civitate, & alium in alia quadam parte Diocesis, etsi in solidum cum priore. Sed & præsciendū ab hoc, & dato, talem aliquem constitutum in alia parte Diocesis posse esse quoque generalem cum alio constituto in civitate, adhuc cogi nequit Episcopus ad constituendum duos, tamen ob dictam Diocesis amplitudinem ratione magnæ

distantiæ, asperitatisque viarum maximum subditorum resultaret incommodum, si in causis suis tam civilibus quam criminalibus cogatur accedere ad locum tribunalis & residentiae Episcopi, ejusve ei assistentis Vicarii generalis, & vel hinc æquitati consonet constitui plures in diversis partibus Diocesis Vicarios generales in eo sensu, quod ad universitatem causarum delegati sint; adhuc tamen de jure postulare nequeunt dicti subditi à tribunali Episcopi remoti, ut à proprio tali Vicario seu Officiali apud se degente judicentur. Carol. de Luca loc. cit. n. 2. dicens, opinionem contrariam magis communiter reprobata per Abbat. & alios collectos per Barbof. de prest. Episc. allegat. § 4. num. 27. & Rotam decis. § 37. n. 10. p. 4. recent. tom. 3. Item Card. de Luca. loc. cit. num. 6 ubi: De jure non subsistit aliquorum Diocesanorum (intellige, etiam tanta viarum longinquitate & asperitate à residentia Episcopi se junctorum) prætextu, quod non possint extra proprios lares trahi, quodque ibi à proprio & particulari Vicario eorum causa debeant cognosci. Sed ad summum dictam subditorum necessitatem urgere ad deputandos plures Vicarios foraneos & particulares pro levium & minorum causarum cognitione, ne pro illis subditi magnum & incongruum illud incommodum adeundi tribunal Episcopi pati cogantur, ait Carl. de Luca loc. cit. num. 3.

Quest. 33. An Episcopus creare possit plures Vicarios foraneos & speciales in diversis Diocesis partibus?

Respondeo: Posse Episcopum plures Vicarios foraneos seu speciales in diversis Diocesis partibus vel ad certos actus seu causas v.g. matrimoniales constituere, habet communis Pirh. cit. n. 29. Sbroz. l. 1. q. 50. n. 4. quin & posse Episcopum sibi Vicarium constituere in qualibet Diocesis parte, vel particulari loco tradit Sbroz. l. 1. q. 47. ex Gemin. in c. cum Episcopus, num. 7. de off. ordinar. in 6. qui tamen id limitat: Nisi in illa parte adsit Archidiaconus, habens ex consuetudine jurisdictionem privative. Num verò Episcopus deputare possit Vicarium specialem ad conferenda beneficia, dicitur infra. Vide tantisper Sbroz. l. 1. q. 52. per tot.

Questio 34. Dum duo constituti Vicarii seu Officiales aequè principales & in solidum, cui commissæ censeantur delegationes Apostolicæ?

1. Respondeo: Dum nullus in iis designatur in rescripto delegationis, nec constat, de quo illorum senserit Papa, sive rescriptum, sit contentiosum seu ad lites, sive sit gratiosum, v.g. dispensationis faciendæ, beneficii conferendi, &c. Validum erit, & non reddet delegatio nulla. Barbof. Jur. Eccles. l. 1. c. 15. num. 3. Pirh. loc. cit. num. 30. citantes Sanch. de matrim. l. 8. d. 27. num. 32. Neque obstat, quod rescriptum delegationis propter incertitudinem vitietur, adeoque ad Papam rescribendum sit, ut novam commissionem faciat. c. ad hac. de rescrip. Verum enim id est, quando Judex omnino incertus datus est, secus si ex certis incertus sit delegatus. Pirh. loc. cit. ex Sanchez. loc. cit. Hoc supposito,

2. Respondeo ad quæstionem primò. In rescripto gratiæ ille ex istis duobus Vicariis erit Judex seu delegatus, cui illud ab impetrante fuerit præsentatum; ed quod in illo casu & rescripto de nullius alterius præjudicio agitur, nihilque in eo continetur, de quo inter partes agitur, sicut contingit in re-

in rescripto Justitiæ seu ad lites. Sanch. Barbof. Pirh. *locis cit.* Postquam verò tale gratiosum rescriptum præsentatum est uni ex dictis Vicariis æquè principalibus, jam alter adiri non potest, ut illud exequatur, nec is se immiscere. Barbof. citans Squillante de Privileg. Cleric. c. 2. num. 203. Pirh. *loc. cit.* citans Sanch. *ubi ante.* & Laym. in c. 1. de off. Vicar. in 6. num. 7.

3. Respondeo secundò : Dum rescriptum est contentiosum, contentientibus partibus, sive si adversarius, contra quem impetrata est commissio, contentiat, vel nihil opponat, quilibet eorum ab impetrante eligi potest, & is causam delegatam expedire, cui impetrans prius præsentavit literas commissionis. Partibus dissentientibus, sive si adversarius excipiat opponendo incertitudinem, etsi rescriptum sit & maneat validum, ut dictum, effectum tamen non habebit, donec Papa (qui proinde adeundus) declaret, quem eorum elegerit. Barbof. citans Bonacin. de LL. d. 1. q. 3. p. 8. §. 1. num. 8. Pirh. *locis cit.* Sanch. *cit. num.* 27. cum Gl. in c. quoniam, de off. deleg. v. substitutum. Et idem, nempe neutrum illorum cum effectu esse judicem, donec princeps declaret, de quo senserit, sicut dicitur, quando nominatus est tutor in certus l. duo sunt Titii. ff. de Testam. tutel. Sentiant apud Barbof. Host. Jo. And. Cardin. Imol. in cit. c. quoniam. Tiraq. de jure primogen. q. 17. opin. 6. num. 13. contra Bero in idem c. num. 77. putantem ambos simul esse judices, neutrum tamen seorsim. Item contra alios minus rectè sentientes, illum esse judicem, quem actor elegerit.

4. Respondeo Tertio : De cetero, dum ex duobus Vicariis alter esset principalior, & delegatio à Papa fit simpliciter Vicario seu Officiali, censetur ea facta soli illi principaliori; eò quòd nomen dignitatis prolatum fiat pro principali. Sbroz. l. 2. q. 62. num. 3. ex Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 9. ubi is, quòd causa intelligatur delegata principali, licet plures Vicarii sint in solidum constituti. Pirh. *loc. cit.* Barbof. *loc. cit.* num. 32. citans Gl. in cit. c. quoniam, v. substitutum. Gl. in Clem. etsi principalis, de rescript. v. principalis. Squill. *ubi ante* num. 201. Sanch. *ubi ante* num. 36. qui etiam ex Bellam. in cit. c. quoniam. & Abb. num. 4. Imol. num. 5. dicat in simili, quòd ubi commissio fit Archidiacono, & sunt plures Archidiaconi, intelligatur de principaliore.

Questio 35. Que forma servanda in constitutione Vicarii, & num constitutio hæc egeat Scripturà?

1. Respondeo ad primum : Tametsi nulla certa verborum forma servanda in constitutione Vicarii præscripta reperitur in jure, formas tamen varias constitutionis Vicarii reperire est ad fufum apud AA. talem exhibet Sbroz. l. 1. q. 70. num. 10. Rebuff. in pr. tit. de forma Vicar. quam recitat quoque Pax Jord. l. 12. tit. 2. num. 287. Item Azor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. ubi etiam in singulas illius c'ausulas fufe commentatur, uti facit etiam ipse Rebuff.

2. Respondeo ad secundum : Ad substantiam constitutionis Vicarii scriptura non est necessaria; cum absolute solo verbo Episcopi valide constitui possit Vicarius. Pirh. *loc. cit.* num. 32. Pax Jord. l. cit. num. 121. Sbroz. l. 1. q. 64. num. 13. & 19. ubi: secus est quòd ad essentiam constitutionis & commissionis Vicariatus remotam à contentione probatio-

P. Leuren, Vicarius Episc.

nis; quia tunc scriptura non est necessaria. Pro quo citat quam plures. Requiritur tamen scriptura publica & solennis ad probationem Vicariatus, si à partibus negetur constitutum Vicarium, vel id in dubium revocetur. Pirh. *loc. cit.* Sbroz. *loc. cit.* à num. 7. Mandatum enim principis probari nequit nisi per scripturam. Sbroz. *loc. cit.* num. 8. juxta l. unic. cod. de mandat. Princip. & c. cum in jure, de off. delegati. juncta Gl. v. injungi. qui textus etiam loquantur de mandato Imperatoris & Papæ, idem tamen esse in Vicario Episcopi, ait Sbroz. *ibid.* citatis Rebuff. *tr. de nominat. q.* 14. num. 71. Regid. *decis.* 110. de off. delegat. & Rota. Et scripturæ autoritas requiritur ad probandum judicem ordinarium. Pirh. *loc. cit.* ex Sbroz. *loc. cit.* num. 9. citante Jafon. in l. more. ff. de jurisdic. omn. judic. num. 53. Unde jam etiam non sufficiunt testes, argumento citatæ l. unic. quæ cum requirat scripturam, & testes omittit, hi pro omisfis debent haberi. Sbroz. l. cit. num. 12. citans Tiraq. *tr. de retrat. lign.* §. 2. gl. 1. num. 15. & 20. Dixi etiam scriptura publica & solennis scripturà enim privatà vel etiam publicà sine solemnitatibus in ea requisitis non probatur Vicariatus Episcopi. Pax Jord. l. cit. num. 120. Sbroz. num. 17. citans Paris. *conf.* 80. num. 3. & 4. jurisdic. dictio enim ordinaria (qualis est Vicarii Episcopi) debet probari per publica instrumenta. Sbroz. num. 18. citans Jafon. *ubi ante* num. 53. & Bald. in l. prohibitum. col. 4. c. de jure Fisci. l. 10. Tale autem instrumentum publicum faciens fidem de Vicariatu sunt literæ Episcoporum eorum sigillo munitæ. Pax Jord. *cit. num.* 120. Sbroz. l. cit. n. 15. citans Gl. & DD. in c. post cessionem, de probat. Cravet. *conf.* 122. n. 14. vol. 1. & c.

3. Limitatur tamen hæc doctrina de necessitate scripturæ ad probandum Vicariatum. Primò, ut valeant acta coram Officiali alicujus Episcopi, licet non probetur per literas patentes ejus potestas, modò non negetur à partibus; quia, cum sit Ordinarius, præsumitur pro fundamento suæ jurisdictionis. Sbroz. l. c. num. 20. citans Milis. in repertor. v. Vicarius. Menoch. de præsumpt. l. 2. præsumpt. 33. num. 20. Secundò, dum Vicarius Episcopi esset Cardinalis S. R. E. quia assertioni tanti viri credendum absque literis. Pax Jord. *num.* 122. Sbroz. num. 21. pro quo citat quamplurimos. Supponit autem ex Rebuff. Cardinalem posse esse Episcopi Vicarium, quod ridiculum aliis videtur, & ab iis negatur. Tertio, si Vicarius Episcopi & ipse esset Episcopus; eo quòd tunc non includatur in generali dispositione citatæ l. unic. quòd ad illa, quæ veniunt ex generali commissione, crederetur verbo illius, secus quòd ad ea, quæ speciale mandatum requirunt. Pax Jord. num. 123. citans Host. & Jo. And. in c. 1. de off. Vicar. in 6. cum aliis adductis per Sbroz. num. 25. & seq. Quarto ut procedat, quando Vicarius Episcopi vellet exercere jurisdictionem absente Episcopo; quia tunc Vicariatus probari nequiret per testes, secus, si Episcopo præsentate. Pax Jord. num. 124. Sbroz. num. 28. citans Bald. in l. aliquando. num. 4. ff. de off. Procons. Barbat. *tr. de Cardin. Legat. à Latere.* q. 1. num. 9. Quintò, ut procedat quòd ad generalem constitutionem Vicarii, secus in commissione illi facta vivæ vocis oraculo; eò quòd tunc ejus potestas probari possit per testes. Sbroz. num. 29. citans Paris. *cit. conf.* 80. Rebuff. *cit. tit. de Vicar. Episcopi.* num. 8. & c. Sextò, nisi literæ Vicariatus essent deperditæ, tunc enim tenor illarum per testes probari potest. Pax Jord. num. 25. Sbroz. n. 30. citans Menoch. de remed. adepise. in 4. num. 218. & de scriptu-

B

scriptu-

Scriptura delegationis deperdita. Vantium de nullitat. tit. de nullitat. sent. ex defect. jurisdiction. num. 28. Idque, etiam si alia Scriptura esset de substantia, Sbroz. num. 31. citans Menoch. ubi ante num. 919. Vant. à num. 20. Septimo, nisi probaretur, quod communiter habebatur, nominabatur, & reputabatur Vicarius; quia tunc gesta per eum valent juxta l. Barbarius. ff. de off. Prator. Pax Jord. num. 126. Sbroz. num. 32. citans Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 3. Mascard. de probat. concil. 648. num. 6. vol. 1. & alios quam plurimos. Octavo, ubi iurisdictioni Vicarii esset notoria; quia tunc alia non requireretur probatio. Sbroz. loc. cit. Pax Jord. num. 128. Alias limitationes vide apud eundem Sbroz. loc. cit. In summa itaque ob dicta non nisi per mandatum in publicum instrumentum redactum, in quo continetur potestas Vicario commissa, constitui solet & debet Vicarius Episcopi. Pirh. l. 6.

PARAGRAPHUS III.

De qualitatibus Vicarii generalis Episcopi.

Questio 36. Qualis debeat deputari ab Episcopo Vicarius generalis?

Respondeo: Qualitates, præsertim internas requisitas in tali Vicario rectè enumerari à Sbroz. l. 1. q. 33. Pax Jord. loc. cit. num. 23. Cuch. instit. Jur. Can. tit. de Vicar. Episc. à num. 44. Dum inquit, in deputatione hujus Vicarii non officiantur, sed maxima cum circumspectione, prudentia, consilio & advertentia gerere se debere Episcopum, ut personam qualificatam, circumspectam, providam, bonæ conversationis & famæ, literatam, timentem Deum, veridicam, liberalem, fortem, temperantem, magnanimam, mansuetam, non declinantem ad dexteram vel ad sinistram, ac tanto munere dignam eligat, cavendumque, ut Cuch. loc. cit. ne Vicario illud Virgilianum objici queat: *hic alienus oves custus bis mulget in hora: & succus pecori & lac subducitur agnis.* Eclog. 3. Bucol.

Questio 37. An Vicarius Episcopi generalis necessario debeat esse Clericus?

Respondeo primò: Laicus deputari nequit ab Episcopo in Vicarium generalem in spiritualibus, sed debet esse ad minimum Clericus primæ tonsuræ. Barbof. juris eccl. l. 1. c. 15. n. 14. Card. de Luca de benef. d. 73. n. 4. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 31. Ventrigl. Tom. 2. amot. 14. §. 1. n. 5. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 96. Garc. de benef. p. 5. c. 8. citans Suar. Tom. 5. d. 2. §. 3. n. 8. & seq. Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. n. 35. Cuch. instit. major. l. 2. tit. 8. n. 46. Sbroz. l. 1. q. 31. à num. 1. citans insuper alios quam plurimos juxta expressum textum c. in nova. 16. q. 7. ubi: *indecorum est, Vicarium Episcopi esse laicum, & viros Ecclesiasticos judicare.* & juxta Canonistas communiter in c. decernimus. de judic. ubi, quod laici Ecclesiastica negotia tractare non præsumant, & quod Episcopi, Archiepiscopi, & alii Ecclesiarum Prælati de negotiis Ecclesiasticis, maxime de illis, quæ spiritualia esse noscuntur, laicorum judicio non disponant &c. Sic vi hujus canonis laicus causas Ecclesiasticas neque principaliter, neque incidenter cognoscere potest sine licentia Papæ. Sbroz. l. c. n. 3. Proceditque responsio, etiam si de cetero laicus esset magnæ sanctitatis, Pax Jord. l. c.

n. 97. ex Sbroz. l. c. n. 4. citante Ripam in cit. c. decernimus. n. 56. Dec. n. 15. contra Sicul. & Barbatiam. non enim dicta sanctimonia tollit incapacitatem jurisdictionis spiritualis provenientem ex defectu Clericatus. Pax Jord. cit. n. 97.

2. Respondeo secundo: Potest nihilominus purè laicus de licentia & concessione Papæ esse Vicarius generalis Episcopi in spiritualibus. Pax Jord. n. 101. Sbroz. l. c. n. 13. citans c. Hadrianus. dist. 63. Gemina. in c. 2. de prob. in 6. Ripam in c. decernimus. de judic. n. 56. Bertach. tr. de Episc. n. 14. &c. Potest enim Papa laico demandare causas clericorum, etiam criminales. Sbroz. l. c. n. 14. citans Gl. in c. bene quidem. dist. 96. v. præter Romanum. Clarum in pr. crimin. §. fin. q. 41. Paul. de Castro conf. 220. ubi se conjugatum ex decreto Pontificis Martini V. tunc Florentiæ præsentis fuisse ibidem Vicarium in spiritualibus.

Questio 38. An Clericus bigamus vivens in calibatu possit esse Vicarius Episcopi generalis in spiritualibus?

Respondeo negativè: Sbroz. l. c. n. 3. Pax Jord. n. 99. citantes Cuch. instit. Jur. Can. de Vicar. Episc. n. 55. Garc. l. c. n. 4. citans insuper Sayr. de censur. l. 6. c. 5. n. 8. Zech. de Republ. Eccl. c. 23. de Vicar. Episc. n. 2. Item Barbof. l. c. n. 15. Ventrigl. n. 5. Pirh. cit. n. 31. Bigamus enim, etiam soluto matrimonio, ex quo inducitur bigamia, caret privilegiis clericibus, & habetur pro laico. Pirh. l. c. Garc. l. c. n. 6. citans Suar. Tom. 5. d. 49. §. 5. à n. 4. Poterit tamen esse Vicarius in spiritualibus, ubi fuerit ab hoc impedimento bigamiæ, & inde contracta irregularitate dispensatus. Barbof. Garc. Sbroz. Pax Jord. Cuch. locis cit. De cetero autem bigamus, etiam admissus ad Ordines & effectus Clericus (intellige citra illam dispensationem) adhuc non potest esse Vicarius in spiritualibus citra dispensationem illam (intellige Ordinum illis susceptis supervenientem) Sbroz. c. n. 5. ubi: *ampliatur, ut nec etiam bigamus admissus ad Ordines Ecclesiasticos possit esse Vicarius Episcopi.* Barbof. cit. n. 15. ubi: *modo non eligat bigamum etiam effectum Clericum &c.* Si verò ante promotionem ad Ordines fuerit dicto impedimento solutus, poterit esse Vicarius absque eo, quod alia dispensatione egeat. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 12.

Questio 39. Num Clericus conjugatus cum una eaque Virgine, sive non bigamus esse possit Vicarius Episcopi in spiritualibus?

Respondeo negativè: Pax Jord. loc. cit. num. 98. Barbof. cit. num. 15. Pirh. num. 31. Garc. loc. cit. num. 3. citans Suar. Tom. 5. d. 2. §. 3. num. 10. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. Vicarius. dub. 7. Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. num. 14. Rebuff. in pr. tit. Vicar. Episc. n. 36. &c. Sbroz. cit. num. 5. citans quam plurimos alios. Clericus enim cum Virgine conjugatus censetur Laicus Sbroz. loc. cit. num. 6. cum communi. Insuper Vicarius Episcopi debet vivere in calibatu. Pax Jord. l. c. Procedit responsio, etiam si talis Clericus conjugatus non bigamus incederet in habitum, & tonsuram clericalem. Pax Jord. cit. num. 98. ex Sbroz. n. 8. citans Gemina. Franc. Ancharan. &c. eò quod delatio illa habitus clericalis non impediatur, quo minus talis Clericus conjugatus habeatur in jure pro laico. Atque ita etiam Clerico conjugato facta commissio seu delegatio, non solum post contractum matrimonium nulla est, sed etiam iurisdictioni ei commissæ ante matrimonium, eo contracto amittitur. Garc. l. c. n. 10. juxta c. 1. de Cleric. conjugat. in 6.

Questio

Questio 40. Num saltem Assessor vel Auditor Episcopi possit esse Clericus?

Respondeo affirmativè. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 10. citans Abb. Ripam. Felin. in c. de his. & c. decurrimus. de Judic. Pax Jord. l. c. n. 103. citans Cuchum. ubi ante n. 49. Sbroz. cit. q. 31. n. 12. de Consul. & Assessor. Episc. citans plures alios.

Questio 41. Num pure laicus possit esse Vicarius Episcopi, saltem in temporalibus tantum?

Respondeo affirmativè: Talis enim gerit vices Episcopi in jurisdictione seu administratione seculari, & temporalis, cujus capax est laicus. Pax Jord. l. c. num. 102. Pirh. cit. n. 31. Sbroz. cit. q. 31. n. 11. citans Anton. de Præsis. tr. de jurisd. Episc. c. 6. n. 43. Pavin. de pæst. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 15. Milis. in repertor. v. Vicarius Episc. & plures alios.

Questio 42. Vicarius Episcopi num debeat esse constitutus in ordinibus majoribus?

Respondeo negativè: Barbof. l. c. num. 14. ubi: *Sacerdos vel Clericus prima tonsura est assumendus, intelligit in Vicarium, Ventrigl. Tom. 2. Annot. 14. §. 1. n. 5. Pirh. cit. num. 31. Sbroz. l. 1. q. 32. In regnis tamen Castellæ & Legionis Officialem vel Vicarium generalem seu Judicem ordinarium Episcopi, vel alterius Jurisdictionem ordinariam obtinentis, debere esse constitutum in sacro aliquo ordine, & aliâ deputationem, & electionem fore nullam & invalidam, & nullius momenti vi Brevis Clem. 8. missi, & intimati Episcopis, aut etiam Provisoribus pro parte Capitularium Ecclesiarum Cathedralium; quod Breve comprehendat etiam Vicarios ad præsens existentes, testatur Garc. l. c. n. 11. & 12. Quamvis addat n. 13. dictam constitutionem videri non ligare ex defectu publicationis & promulgationis factæ Romæ, aut in curia Regis, ubi Nuncius residet. lex autem seu constitutio, ut liget, requiratur, quod solemniter sit edita factaque publicatio solennis & publica promulgatio illius, ante quam etiam datâ sententiâ non liget. Pro quo citat textus Juris & AA. plurimos. De cetero indubitatum est, dum assumitur Vicarius ad exercendum quoque pontificalia, vel qui non tantum in spirituali Jurisdictione externa, sive in iis, quæ ad forum ecclesiasticum externum, sed etiam quæ ad forum internum poenitentiarie pertinent, Episcopi vices suppleat (qui vulgo poenitentiarum appellantur:) episcopali vel sacerdotali ordine insignitum esse debere. Pirh. l. c. Unde etiam dum in eadem urbe episcopali aut diocesi sunt populi diversarum linguarum (adde, & rituum) assumendus est ab Episcopo Vicarius, qui sit Episcopus. Sbroz. l. 1. q. 31. à n. 16. juxta c. quoniam. de off. ordinar.*

Questio 43. Que ætas requiratur in Vicario generali?

Respondeo requiritur ætas 25. annorum inchoatorum. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. n. 10. Pirh. l. cit. Pax Jord. l. c. n. 95. Sbroz. l. 1. q. 35. n. 2. ea enim ætas requiritur in iis, quibus cura animarum imponitur juxta c. licet. & c. cum in cunctis. de elect. in 6. Item nemo ad quascunque dignitates, quibus animarum cura subest, promoveri potest, nisi qui annum 25. ætatis suæ attigerit. Trident. Sess. 24. c. 12. Intelligendumque id ipsum de omnibus habentibus spirituales Jurisdictionem, etiam si sit solum fori externi. Barbof. Leuren. Vicarius Episc.

bof. ad Trident. Sess. 24. c. 12. n. 2. & de Canonic. c. 13. n. 20. Fagu. in cit. c. cunctis. n. 32. Lotter. de re benef. l. 2. q. 49. n. 24. Item minor 25. annis ad officium vel dignitatem, quæ administrationem continet, admitti non debet. Sbroz. l. c. n. 4. juxta l. ad rempubl. ff. de mun. & bon. & Bartol. in l. quidam ff. de re judic. num. 2. Jam verò Vicarius generalis Episcopi habet curam animarum, & spirituales Jurisdictionem, saltem quo ad forum externum, ut constat. Item habet dignitatem cum administratione rerum spiritualium. Sbroz. loc. cit. num. 5. citans Gl. in Clem. 2. de rescript. v. delegatus. & ibidem Abb. Auchar. in princ. Cardin. n. 2. Imol. n. 18. Anton. de Præsis. tr. de jurisd. Episc. c. 6. n. 51. Milis. in repertor. v. dignitas & plures alios.

2. Sed neque Episcopus dispensare potest (ne quidem pro una die, ut Pax Jord. loc. cit.) super ætate sui Vicarii. Sbroz. loc. cit. num. 6. citans Cardin. in Clem. 1. q. 38. num. 25. de off. Vicar. Abb. in c. cum incunctis. §. inferiora. num. 3. Decium ibidem num. 8. contra Archid. in c. licet canon. de elect. in 6. Et ratio est, quia in genere Episcopus dispensare nequit in ætate, non tantum quò ad beneficia curata, sed nec ad beneficia, quæ de jure directè & per se certam ætatem requirunt. Azor. p. 2. l. 6. c. 5. q. 9. Laym. in cit. c. cum in cunctis. §. inferiora n. 4. Ego fori benef. p. 1. q. 228. num. 1.

Questio 44. An illegitimus esse possit Vicarius generalis Episcopi?

Respondeo negativè: Cum Vicariatus hic sit dignitas, & quidem extra Ordinem cum auctoritate Judicis ordinarii, etiam supra Superiores ordinarios, nempe Parochos, Barbof. in c. 1. de filiis Presbyt. num. 8. Majol. de irregularit. l. 1. c. 10. num. 3. Peyrin. in Pralato. q. 2. c. 5. num. 135. Sed neque in hoc dispensare potest Episcopus; cum hic cum illegitimo dispensare nequeat quò ad beneficia curata, juxta c. 15. qui. de fil. Presbyt. in 6. Ego fori benef. p. 1. q. 267. num. 1. Adeoque multo minus ad dignitates habentes annexam curam animarum. Cumque dispensatio etiam papalis sit stricti juris c. 1. de fil. Presbyt. in 6. Barbof. de offic. Episc. allegat. 13. num. 7. Adeoque dispensatus à Papa ad Ordines, etiam sacros, non fit hoc ipso dispensatus ad beneficia. Sylv. in sum. v. illegitimus. Laym. ad cit. c. 1. Item dispensatus ad beneficia curata non possit obtinere dignitates. Rebuff. de dispens. super defect. natal. num. 57. Neque dispensatus ad dignitates, obtinere adhuc potest dignitates curatas. Rebuff. loc. cit. sequitur à fortiore, quòd illegitimus ex dispensatione factus Clericus, vel etiam Sacerdos, citra novam papalem dispensationem, saltem ad dignitatem cum cura animarum deputari nequeat. Cujus contrarium tenere videtur Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 109. ubi Clerici seculares, etiam illegitimi, non prohibentur constitui Vicarii. quin & loc. cit. num. 86. expressè ait, posse Vicariatum ab Episcopo concedi illegitimo absque dispensatione, quia dignitas amovibilis, qualis est Vicariatus ille, concedi potest illegitimo absque dispensatione. Et sic sibi responsum esse ab Officialibus primariis Curie Romanæ, & aliis peritissimis: secus verò fore, si esset dignitas perpetua; eò quòd Episcopus dispensare non possit cum illegitimo ad duplicia, qualis est ista dignitas Vicariatus. Verum, quòd contra est; non minus manet dignitas curata, si non esset perpetua, quam si esset.

effet. Observandum quoque hic, quod idem Pax-Jord. l. c. habet: nempe Campanilem in rubric. 11. c. 13. num. 118. cum Paleot. Majol. & Rodric. in 99. Regular. defendere, illegitimum, quamvis per ingressum Religionis consequatur legitimitatem, aut etiam fuerit alias in ea legitimatus pro dignitatibus suæ Religionis, non posse adhuc assumi ad Vicariatum Episcopi.

Questio 45. Num excommunicatus, suspensus, interdichus constitui possit Vicarius?

Respondeo ad primum negativè. Sbroz. l. 1. q. 34. num. 2. citans Franc. in c. 1. de off. Vicar. in 6. Foller. in pr. crimin. can. p. 1. moral. num. 116. Cuch. Infit. Juris Can. tit. de Vicar. Episc. num. 54. & cum his Pax-Jord. l. c. n. 110.

2. Respondeo ad secundum: Sed neque interdichus aut suspensus deputari potest Vicarius. Pax-Jord. loc. cit. num. 111. Et in omnibus his par est ratio cum excommunicato; quia nimirum impediuntur exercere spiritualia & jurisdictionem. Pax-Jord. loc. cit. videnda sunt hic, quæ in genere dicuntur de excommunicatis, interdichis, suspensis, irregularibus nõ eligendis ad beneficia aut dignitates.

Questio 46. An, qui Judex fuit maleficiatorum, deputari possit Vicarius?

Respondeo: qui quandoque fuit Judex laicus maleficiatorum, & protulit sententias mortis, quæ fuerunt executioni mandatæ, aut alio quovis modo immiscuit se in Judicio sanguinis, unde contraxerit irregularitatem, non potest constitui Vicarius Episcopi. Sbroz. l. 1. q. 41. num. 1. & ex eo Pax-Jord. loc. cit. num. 113. citantes Bald. in procem. decretal. num. 18. Pavin. de potest. capit. Sed. vac. p. 2. q. 10. num. 34. Abb. in c. ne Clerici. v. monachi. ante finem. Selv. de benef. p. 2. q. 23. num. 13. Quibus Pax-Jord. addit Gavant. in pr. v. Vicarius num. 9. Rationem dat hanc Sbroz. a num. 2. quod talis, quia participavit in causa sanguinis sit irregularis juxta D. Thom. & alios passim; irregularis autem ad ordines promoveri nequeat; qui verò ad ordines ascendere nequit, etiam non possit judicare ordinatos. Unde etiam, si talis fuit dispensatus (quod fieri posse ab Episcopo, uti & ab omnibus aliis irregularitatibus non deductis ad forum contentiosum, tradit Sbroz. loc. cit. num. 6.) posse constitui Vicarium ait Sbroz. num. 5. Quod intelligendum de dispensatione in ordine ad primam tonsuram suscipiendam; irregularitas namque directè arcendo ab ordinibus non solum sacris, sed & à prima tonsura indirectè arcet à Vicariatu Episcopi, utpote requirente primam tonsuram. De cetero enim habita, & obtenta legitime prima tonsura seu clericatu, sive ante sive post illum obtentum exercuerit talis Judicis Officium citra dispensationem aliam deputari poterit Vicarius Episcopi. Ita expressè docet Garc. p. 5. c. 8. à num. 7. ubi: hæc sententia (nimirum quod talis nequeat esse Vicarius, etiam si postea vel antea sit factus Clericus, quia est irregularis, & sic incapax jurisdictionis ecclesiasticæ, quàm sententiam tenent Ferret. conf. 8. num. 1. & 2. Felin. &c. apud eundem Garciam) mihi videtur falsa, quando iste vel antea vel postea fuit factus Clericus; nam licet incurrit irregularitatem ex homicidio, non ex eo amittit privilegia Clericalia; sed id solum reperitur cau-

tum in irregularitate bigamiæ. Nec Baldus, & Dæcius loquuntur, quando ille fuit factus Clericus, ut Baldo imponit Felin. Et ita videmus aliquando causas Ecclesiasticas committi Clericis primæ Tonsuræ, qui fuerunt Judices sæculares, & condemnarunt aliquos ad penam mortis, quæ fuit executæ. Et hanc sententiam tenet Ugolin. de irregularit. c. 85. §. 4. num. 2. dicens, quod irregularis, si jurisdictionem aliquam ecclesiasticam habeat, exercere eam poterit, modo ordinis functiones non exerceat (de quo vide meipsum fori benef. p. 2. q. 278. ubi cum communi, quod irregularitas impediatur actum ordinis non jurisdictionis) quod non solum (pergit Garcias num. 9.) procedit, quando commissio facta ante irregularitatem incursum, ex qua non amittitur vel ligatur jurisdictione ante commissæ. Suarez Tom. 5. D. 40. f. 2. num. 28. Sed etiam, quando commissio seu delegatio facta est post irregularitatem incursum; nam etiam facta Clerico irregulari est valida, Suarez ubi ante à num. 42. exceptò casu de Clerico conjugato seu bigamo; nam in illo non solum commissio seu delegatio facta post contractum matrimonium seu bigamiam non valet, sed etiam jurisdictione ante commissæ amittitur ipso facto; juxta cit. c. 1. de Clerico conjugat. & de bigamis in 6.

Questio 47. An tam externus quàm originarius possit esse Vicarius generalis Episcopi?

1. **R**espondeo non esse assumendum in Vicarium externum, sed indigenam, ut conversatio & mores Vicarii noti esse possint Episcopo, tradit Sbroz. l. 1. q. 41. num. 1. citatis Foller. in pr. crimin. can. p. 1. moral. num. 117. Cuch. Infit. Juris Can. de Vicar. Episc. num. 53. E contra Vicarium generalem Episcopi non debere, nec posse poni originarium civitatis vel diocesis asserit, & pluribus stabilit Pignat. Tom. 9. consult. 182. num. 1. ubi plura pro hoc citat decreta in specie & in genere S. Congregat. super negot. Episc. & Regular. (in quibus quoque ratio hujus sententiæ continetur, & sunt sequentis tenoris: Originarius civitatis vel diocesis non potest esse Vicarius; nam propter consanguinitates, affinitates, familiaritates & alias atinentias potest deviare a recto tramite Justitiæ, vel certe se reddere partibus suspectum. Sic dicta Cong. in Senogalliens. 10. Feb. 1598. in Sutrin. 16. Novemb. 1640. &c. Pro hac sententia quoque citatur apud Pax-Jord. l. c. num. 112. Segura in director. judic. Ecclesiast. c. 9. ubi, quod civis alienus civitatis aut Provinciæ non possit esse in eadem Officialis, vel Assessor, vel Judex. Sic in 5. Concil. Provinc. Mediolan. cautum fuisse, quod Vicarius esse debeat alienæ diocesis. Adjicit quoque ex Gavanto Pax-Jord. in magnis Civitatibus propter munus, & alia multa per Vicarium exercenda longè aptiores videri externos quàm proprios, ceteris tamen paribus; nam probitas, doctrina, experientia, & cetera hujusmodi magis attendenda quàm origo. Unde jam etiam limitatur à Segura dicta opinio, nempe non esse eligendum originarium, nisi esset vir eminentissimæ scientiæ & experimenti. Pari ratione id ipsum limitat Pignat. l. c. n. 2. ubi: solet tamen aliquando eadem Congregatio dispensare, ut Episcopus, præsertim residens, tenere possit Vicarium diocesenum, dummodo non præbeat occasionem querelarum, idque multis de causis: quod Episcopus extraneum idoneum reperire nequirit, quod Vicarius externus tam citò non possit accedere, propter fructuum tenuitatem. Propter aeris

intem-

inemperiam : propter notitiam bonarum qualita-
rum talis Vicarii dicecesani. Quòd sit eximius in
regimine, uti constant hæc ex declarationibus ejus-
dem S. Congregat. congestis per Nicolium in suis
fisc. v. *Vicarius generalis*. num. 36. De cetero addit
idem Pignat. n. 3. dicecesanos non tantum non posse
constitui Vicarios, sed & constitutos removendos, ne
fortè amicitia, propinquitate, gratia metu adducti jus
interdum aliquo modo violent, minusque libere di-
cant, ut proinde his rationibus motus S. Carolus
Borromæus Vicarium externum adhibuerit teste
Carolo à Basilica S. Petri in ejus vita. l. 7. c. 36. & Ho-
mobon. de stat. hum. vit. c. 7. Quin etiam asserit Pi-
gnat. id esse de jure; quia Officium Vicariatus præ-
sertim jurisdictionem, quam in propria patria exer-
cere non permittitur l. ult. c. de crim. sacrileg. & l. 3.
de divers. off. aliisque congestis per Menoch. l. 5. præ-
sumpt. 12. n. 18.

2. Neque his obstat, quòd prædecessores Episcopi
retinuerint Vicarios dicecesanos seu originarios;
quia, ut inquit Pignat. l. c. n. 4. in fine, non est ex-
emplis judicandum, præsertim quando non concu-
rit eadem ratio; dum potuit in eis eorum Vicariis
concurrere aliqua causa ex supra relatis habendi Vi-
carium originarium.

*Questio 48. Quæ scientia requiratur in Vi-
cario Episcopi?*

1. **R**espondeo primò: Non debet esse illiteratus.
Sbroz. l. 1. q. 36. n. 3. Pax Jord. l. c. n. 114.
Siquidem imperiti & illiterati Judices esse non pos-
sunt; & munus judicandi scientiâ defuturis non est
credendum. Sbroz. Pax Jord. locis cit. & apud illos
Bald. in l. ult. q. 16. c. de hered. institut. & plures alii,
quos cumulat Menoch. conf. 110. num. 241. vol. 1. & in
specie de Vicario Rebuff. Sed debet esse instructus
scientiâ, quæ ad hoc ejus munus est necessaria. Con-
cilium enim Trident. Sess. 24. cap. 12. disponit & ait:
ad quasunque dignitates, quibus subest cura animarum,
nullus admitti debet, nisi illâ doctrinâ commendetur ido-
neus, quæ ad suum munus exequendum est necessaria: Sed
Vicariatus est dignitas, cui subest cura animarum, ut
dictum supra: unde, ut inquit Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q.
12. Debet esse rerum & causarum forensium peri-
tus. Et in specie, cum causæ matrimoniales tra-
ctandæ sint per Judices, qui non ignorant statuta Ca-
nonum, juxta c. fin. de consang. & affinit. & ibi Abb.
Sed Vicario Episcopi competit cognitio causarum
matrimonialium. Sbroz. à n. 5. citans c. penult. de re-
stit. in integ. Bertach. tr. de jurisdic. Episc. l. 4. p. 7.
tit. de Vicar. Episc. num. 14. & pro ut dicitur à nobis
infra: ergo. Quare licet dicat Laym. in c. cum in
synodus de elect. in 6. quòd, si accidat, ut ex duobus
tanquam præ aliis omnibus idoneis ad Prælaturam
promovendus sit, quorum unus purè Theologus
Juris Canonici peritiam vix ullam seu exiguam ha-
bens, alter sit purè canonista, in Theologia vix quic-
quam versatus, præferri haud dubie debeat Theo-
logus; quia cognitio veritatis fidei magis necessa-
ria est, quippe fundamentum Ecclesiasticæ
gubernationis ac disciplinæ: subjungit tamen:
sed, si fieri possit, quærendi ac promovendi
sunt tales ad Vicariatus & similes dignita-
tes, qui in utroque studio versati & exerci-
tati sint.

2. Videtur tamen doctrinam hanc de scientia
Vicarii limitare aliquantum Sbroz. dum cit. q. 36.
P. Leuen, Vicarius Episc.

num. 13. ait, posse quandoque imperitos (me-
lius dixisset minus peritos:) esse Judices & Re-
tores civitatum, dum assumunt Assesores do-
ctos, quos consulere possunt. Pro quo citat Ja-
sonem scilicet in l. penult. de judic. & Felin. (qui
loquitur de Judice spiritali:) in c. suscitatus. de
rescript. num. 9. Et sic ait Sbroz. vidisse se in Epi-
scopatu Fanensi deputatum Vicarium Theologia
Professorem; qui Assesorem Doctorem Juris
Canonici consulebat. Tameñ Garcias p. 5. c. 7. n.
17. dicat teneri Episcopum idoneum & literatum
Vicarium constituere; qui per seipsum valeat Offi-
cium exercere, & graviter peccare Episcopos,
qui aliquando constituunt Vicarios Theologos,
seu aliàs ad officium ineptos, tenerique illos
ad restitutionem damnorum inde secutorum.

*Questio 49. An Vicarius Episcopi teneat
esse graduatus, & in qua facultate?*

1. **R**esp. ad primum: Eligendum esse in Vica-
rium, qui sit ad Doctoris aut Licentiatum in
Jure Canonico gradum promotus, absolute pronun-
ciat Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 13. Eligendum,
qui sit Doctor in Jure Canonico aut Licentiatum,
aut aliàs, quantum fieri potest, idoneus, dicit Sbroz.
l. 1. q. 36. num. 12. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 14.
Cardin. de Luca ad Trident. D. 31. num. 14. ait: ta-
meti nullibi cautum sit, quòd Vicarius (intellige
Episcopi) debeat esse Doctor; Tridentinum enim
Sess. 24. c. 16. requirens in Vicario Doctoratum aut
Licentiatum, loquitur tantum de Vicario Capituli,
nihilque quò ad hoc disponit Concilium aut S. Con-
gregatio. Pax Jord. l. c. num. 115. S. Congregatio
tamen Episcoporum, quando concursus haberetur,
demandare solet Episcopo, ut teneat Vicarium Do-
ctorem, Garc. l. c. num. 17. absolute ait: Vicarius
Episcopi non debet esse necessariò Doctor vel gra-
duatus. Sic quoque cum Sbroz. l. c. num. 13. inquit
Pax Jord. cit. num. 115. Quòd si Vicarius sibi assu-
mat Assesorem Doctorem, non erit necessarium,
quòd ipse sit Doctor, si loquamur de Vicario Epi-
scopi. Multoque proinde minus requiritur in Vi-
cario Foraneo, ut is sit Doctor aut Licentiatum. Pax
Jord. num. 116. ex Sbroz. loc. cit. num. 15. De cetero
qui veniant hic nomine Doctorum, vide apud Car-
din. de Luca l. c. num. 12. & dicenda infra de Vica-
rio Capituli quo ad hoc punctum. Sic quoque no-
mine Licentiatorum non veniunt hic alii, quàm qui
in publica universitate vel Collegio juxta regio-
num mores & styllum Licentiatum tanquam gradu
solenniter decorati sunt. Cardin. de Luca l. c. num.
13. Proinde, ut ibidem Cardin. de Luca, licet in Italia
(ubi iste Licentiatorum usus non est) qui aliquo
tempore studiis in aliqua Universitate vacarint,
atque ordinario cursu expleto ab aliquo Magistro
Licentiam reportent, & vulgo Licentiatum de facto
nuncupari solent, verè tamen tales non sunt, neque
decretum illud Tridentini illos complectitur.

2. Respondeo ad secundum: Si graduatus esse
debet Vicarius, debere esse Doctorem aut Licentia-
tum in Theologia, vel Jure Can. asserit Pirh. ad tit.
de off. Vicar. num. 31. Verùm Doctoratus in Theo-
logia in hoc proposito non habetur in consideratio-
ne, sed requiritur Doctoratus aut Licentiatum
in utroque jure, vel saltem in Jure Canonico, specta-
to nimirum fine vel effectu; eò quòd, cum Vica-
rius deputetur ad justitiam administrandam, atque ad

decidendas causas tam civiles quam Ecclesiasticas & mixtas, idcirco debet esse versatus in ea facultate, quæ ad id necessaria est, ait Card. de Luca *loc. cit. num. 14.* testaturque idem *num. 17.* respondisse S. Cong. Concil. desuper interrogatam, doctoratum in Theologia non sufficere in concursu Doctorum in decretis seu Jure Canonico. Num verò sufficiat Doctoratus tantum in jure civili, disputat idem Cardin. *loc. cit. à num. 16.* ubi etiam in affirmativam propendet, dum ait; quòd dum decretum conciliare præcisè ac taxativè se non restringat ad Doctoratum in decretis; sed adhibeat dictionem *saltem*, ita excludere non videatur aliam speciem Doctoratus, qui causarum determinationi magis congruus est ex vulgari dictorio: quòd Legista sine canonibus imperfectus iudex est, parumque valet; sed canonista sine legibus nihil valet. Menoch. *de arbit. caus. 420.* Ideoque magis opportuna est pericia in legibus, quam in canonibus. Vide tamen, quæ pro opposito subjungit *ibidem* idem Cardinalis.

Questio 50. Num Regulares seu Religiosi esse possint Vicarii Episcopi?

Respondeo primò: Non tantum Canonicus secularis deputari potest Vicarius Episcopi. Sbroz. *l. 1. q. 42. num. 1.* citans quam plurimos: qualiter verò percipere possit distributiones quotidianas, & excusetur à residentia, & in absentia percipere possit fructus sui beneficii, vide apud Sbroz. *l. 1. q. 43.* & me ipsum *fori benef. p. 1.* ubi de residentia beneficiatorum) verum etiam Canonicus Regularis Pirh. *loc. cit. Pax Jord. loc. cit. num. 109.* Sbroz. *l. 1. q. 37. num. 1.* citans Paris. *conf. 40. num. 10. vol. 4.* Cuch. *in instit. juris can. l. 2. n. 57. & DD. in c. si quis. dist. 68.* Confirmat id Sbroz. *loc. cit. num. 5.* à pari, quo nimirum Canonicus Regularis creari possit Archidiaconus, qui & ipse est Vicarius Episcopi, pro quo citat Gl. *2. in c. præterea. de præb. Innoc. conf. 165. num. 40.*

2. Respondeo secundò: Monachus quoque deputari potest Vicarius Generalis Episcopi. Pirh. *Pax Jord. locis cit. Barbol. juris Eccl. l. 1. num. 16.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 43. q. 12.* Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 4.* Rebuff. *in pr. benef. tit. de Vicar. Episc. num. 30.* Cuch. *ubi ante. Fulc. de visitat. & Reg. Eccl. l. 2. c. 17. num. 100.* Vantium *de nullis. ex defect. jurisd. deleg. num. 82.* & plures alios, quos omnes moveri ait per Gl. *in c. Monachi. v. Abbate. ead. q. ubi Monachus ab Episcopo iudex constitui potest. Item per Gl. in c. si quis. & ibi DD. v. majorem dist. 58. ubi Monachus potest esse Vicarius Episcopi. Et, ut Sbroz. loc. cit. num. 8.* Quòd Monachi possint utilitatis gratià per Episcopos à claustris avocari. Pro quo citat. Rotam *decis. 3. tit. de off. Vicar. in antiq. Cardin. in Clem. 1. §. ad Prioratus. de regular. in 6.* Debere tamen in eo casu habere Monachum socium Religiosum de suo ordine; quia solus stare non debet. Azor. *Pax Jord. Pirh. locis cit. Sbroz. l. c. n. 15.*

3. Respondeo tertio: Religiosus tamen ex ordine mendicantium assumi nequit in Vicarium. Azor. *Pirh. Barbol. locis cit. Engels ad tit. de off. Vicar. n. 9.* Rebuff. *in pr. tit. de Vicar. Episc. num. 32.* juxta Clem. *1. §. ad Prioratus. de regul. & Clem. in plerisque. de elect. contra Meroll. Th. mor. p. 3. d. 7. c. 6. dub. 5. n. 36.* apud Ventrigl. *l. c.* qui solum à Vicariatu removet mendicantes Ordinis Fratrum Minorum. Quorum quoque solum mentionem facit Sbroz. *l. c. n. 5.* dum

ait, in Fratribus Ordinum Minorum ea locum habere, quæ in contrarium obijciuntur contra Monachos, quò minus esse possint Vicarii Episcopi, utpote qui funditus pro mortuis habentur, & secus esse de Monachis. Denique testatur *l. 1. q. 36. n. 13.* in Episcopatu Fanensi deputatum fuisse in Vicarium Fratrem Joannem Mariam Brunellum Ordinis S. Dominici, qui quoque ordo inter mendicantes numeratur.

4. Respondeo quarto: Arcentur quoque à Vicariatu Episcopali Religiosi illegitimè nati. Engels *l. c.* citans Majol. *de irregular. l. 1. c. 3. num. 10.* juxta dicta à nobis supra, ubi, num illegitimus esse queat Vicarius Episcopi.

Questio 51. Num Regulares in hoc, ut sint Vicarii Episcoporum, egeant licentiâ suorum Superiorum seu Prælatorum?

Respondeo affirmativè: Pax Jord. Pirh. Ventrigl. Barbol. Engels *locis cit. Sbroz. cit. q. 38. n. 10.* citans Rebuff. *ubi ante. n. 30.* Cuch. *num. 58.* Cravet. *Consil. 325. n. 8.* & plurimos alios juxta dispositionem Trident. *Sess. 25. c. 4. de regular.* ubi expressè prohibetur, ne quis Regularis sine sui Superioris licentiâ electionis aut cujusvis pii operis prætextu se subiciat obsequio alicujus Prælati, Principis, Universitatis aut cujuscunque personæ. Idem extendit Sbroz. *l. c. n. 11.* ut similiter monachus sine licentiâ Abbatis aut Superioris sui nequeat esse Vicarius Capituli sede vacante, pro quo citat Pavin. *de potest. capit. sede vacant. p. 2. q. 10. n. 15.*

2. Limitat tamen hoc ipsum Sbroz. *l. c. n. 13.* ut procedat in Monacho claustrali; secus in Monacho habente administrationem, pro quo citat Cardin. *in Clem. 2. de rescript. n. 17.* Vantium *ubi supra. num. 82.* Datque rationem, quòd cum tali Monacho concedatur administratio, & consequenter conversatio, & frequentatio cum hominibus laicis, & aliis in causis secularibus, multò magis possit præfidere in causis spiritualibus. Sic etiam in specie de Abbate ipso habente administrationem, quòd possit esse Vicarius Episcopi, tradit Sbroz. *l. c. n. 16.*

3. Porro in eò, cuius Superioris licentiâ egeat, non conveniunt AA. Rodrig. *qq. regular. Tom. 3. q. 76. a. ult.* vult requiri necessariò licentiâ Generalis vel Provincialis. Probabilius verò esse, sufficere licentiâ immediati Superioris conventus, putà Prioris, Præpositi & similibus, defendit Meroll. *ubi ante n. 29.* apud Vintrigl. *l. c.*

4. Quòd si etiam Regularis non est exemptus à jurisdictione Episcopi, præter licentiâ Superioris requiritur quoque licentiâ Episcopi, cui subiectus talis Religiosus (intellige, dum hic diversus est ab Episcopo assumente illum in Vicarium) Meroll. *l. c.* Sbroz. *l. c. num. 11.* citans Cardin. *ubi ante.* Et, si discordant iste Episcopus & Abbas seu Superior dicti Religiosi, sufficere licentiâ Episcopi, tenet Meroll. è contra debere Monachum tunc potiùs obedire Abbati suo quam Episcopo, tenet Sbroz. ex Cardinale *l. c.*

Questio 52. Num valeat Sententia aliaque acta à tali Religioso assumpto in Vicarium Episcopi sine licentiâ sui Superioris?

Respondeo in hoc non convenire AA. non valere illa, defendit Sanch. *in Sum. Tom. 2. l. 6.*

l. 6. c. 13. num. 97. apud Ventrigl. *loc. cit.* item tenere videtur Bisignet. *ad decis. 4. Rotæ tit. de off. vicar. in antiq.* apud Sbroz. *l. 1. q. 39. num. 1.* Affirmativam e contra tenet Meroll. *loc. cit. num. 45.* apud Ventrigl. qui ait, hanc Merollæ sententiam esse probabiliorē; opinionem verò Sanch. esse omnino veram & securam in religioso ordinis Minorum. Item hanc affirmativam tenet Sbroz. *loc. cit. n. 4.* dicens hanc opinionem esse æquiorē & receptiorē. Citat pro ea Vantium *ubi supra num. 82.* Guido. Papam *decis. 563. num. 1.* in fine. Fundamentum hujus sententiæ ait esse, quòd ex quo Episcopus talem Vicarium toleravit, præsumptio est quòd canonicè & cum licentia Abbatis illum constituerit, & ob hujusmodi erroneam præsumptionem & publicam utilitatem sententia ab illo prolata valebit; quia ob communem errorem & publicam utilitatem gesta per erroneum Judicem sustinentur juxta *l. Barbarius. ff. de off. Procons. & sic toleratus ab Episcopo habet jurisdictionem, & quidem ordinariam, ut Felin. in c. siscitatus. num. 5. de rescrip. ubi dicit, Ordinarium toleratum à Superiore habere jurisdictionem ordinariam.* Veruntamen non quærebatur, num in casu talis publici erroris, & erroneè præsumptæ licentiæ valerent acta talis Regularis; sed num ea valerent, etiam dum constat Episcopo eum assumentem aliique palam, cum non habere eam licentiam à suo Superiore.

Quæstio 53. Num præter dictam licentiam requiratur quoque utilitas Monasterij, cujus Regularis ille membrum est, ad hoc, ut valeat eligi ab Episcopo in Vicarium?

Respondet affirmativè Ventrigl. *cit. num. 55.* juxta generalem dispositionem *Cap. Monach. ib. 2. 16. q. 1. & c. 2. de postul. ubi disponitur, ad hoc, ut regularis valeat exercere officium, indirectè requiri duo, nempe licentiam Superioris, & utilitatem Monasterij; quam tamen utilitatem largo modo accipiendam, ita ut, dum inservit Episcopo Regulari, ea utilitas dicatur concurrere ex hoc, quòd vel sic negotia Monasterij faciliùs promoveantur, ait Ventrigl. ex Sanch. *in sum. tom. 2. l. 6. c. 13. num. 92.* qui, licet id restringat tantum ad servitium Episcopi loci, in quo est Monasterium; Meroll. tamen *loc. cit. num. 40.* putat esse verum, etiam si intra illum Episcopatum, in quo Religiosus est Vicarius, non sit Monasterium, modò sint ibi alia bona vel jura Religionis; eo quòd adhuc procedat ratio adducta à Sauchez.*

Quæstio 54. Num Parochus possit esse Vicarius Episcopi?

Respondeo negativè: (Saltem si sermo sit de longo tempore, seu ultra bimestre, aliàs concessum Parochis ad abessendum) Gonz. *ad regul. 8. cancell. Gl. 6. num. 255.* Garc. *de benef. p. 3. c. 2. num. 40.* Pirh. *ad tit. de Cleric. non resident. num. 16.* Ventrigl. *loc. cit. num. 54.* ego *in foro benef. p. 1. q. 386. n. 4.* contra Navar. *conf. 15. de Cleric. non resid.* quatenus docet Parochum etiam post Trident. posse de licentia sui Ordinarii ex causa justa, nempe ut sit Vicarius generalis, etiam alterius quàm sui Episcopi, etiam ad multum tempus abesse (quòd ipsum admittit Pirh. *loc. cit. num. 41.* dum alii idonei ad istud munus non adsunt) eò quòd Tridentinum jus antiquum permittens Episcopo ex gravi causa dare licentiam Parocho abessendi ultra duos menses, non abrogavit. Extant pro responsione nostra claræ decisiones

S. Congregat. Concilii ad *c. 1. sess. 23.* ejusdem Concilii, quas recitat Garc. *loc. cit. num. 42.* quarum prima sic habet: *Episcopus non potest uti operâ Parochi in visitatione, vel alio servitio sue Diocesis, nisi pro tempore permisso duorum mensium, &c.* Altera: *Non licet Episcopo suorum, vel etiam Cathedralis Ecclesia negotiorum causâ permittere, ut curati extra ipsorum curam manent, etiam constituto Vicario, &c.* Quibus declarationibus consonant Bononiense & Mediolanense apud Garciam *loc. cit.* Textus verò concedentes illam abessendi licentiam adscitis in servitium proprii Episcopi loquuntur solum de Canonicis, adeo que hi extendendi non sunt ad alios, maxime curatos; quia est materia damnosa Ecclesiæ & curæ animarum. Sed neque id (nempe quòd Parochus sit Vicarius Episcopi:) permitti posse ob consuetudinem aut paucitatem ovium, tradit post Garciam *loc. cit.* Meroll. *loc. cit. n. 61.* apud Ventrigl. qui tamen testatur, solere quandoque S. Congregationem concedere licentiam Parocho, ut valeat abesse à residentia per sex menses causa exercendi officium Vicariatus. Subjungit quoque, quòd licet prædicta vera sint, videre nos tamen in praxi in multis locis, in quibus Vicarius habet parvam occupationem, Parochum ejusdem urbis exercere officium Vicariatus, idque tolerari, ex quo cura animarum nullum recipit detrimentum. Quòd idem facilius dixero, ubi aliàs Parochus habet Saccellanos aliosque adjunctos, qui curæ animarum invigilent, eamque administrent.

Quæstio 55. Num Episcopus alius esse possit Vicarius generalis Episcopi?

Respondeo: Episcopos, quin & Cardinales posse esse Vicarios alicujus alterius Episcopi, supponunt Rebuff. *in pr. benef. tit. form. Vicar. Archiep. num. 35. 39. & 68.* Mandos. *ad reg. Cancell. 24. de male promotis. q. 6. num. 13.* apud Sbroz. *l. 1. q. 44. num. 1.* contrarium apud eundem *num. 2.* tenentibus Milis. *in Repertor. V. Vicarius Episcopi.* Anton. de Pretis. *tr. de jurisd. Episc. c. 6. num. 43. in fine & aliis.* Et sane de Episcopo nullatenensi, seu actu non habente, & administrante Diocesim ullam aliam propriam, id certum est, ut habet praxis communis, quòd esse possit Vicarius tam in Pontificalibus quàm Spiritualibus, seu tota Jurisdictione Spirituali. Quin & teneri Episcopum talem Episcopum titulare, seu nullatenensem assumere Vicarium non tantum pro Pontificalibus, sed & pro reliqua Jurisdictione exercenda in Diocesi, ubi sunt populi diversarum linguarum & rituum, juxta *c. quoniam. de off. ordinar.* dictum est supra, de quo etiam vide Sbroz. *l. 1. q. 31. a. num. 16.* Verum de Episcopo, qui & ipse propriam Diocesim, illiusque actualem administrationem habet, meritò dubitari potest. Videturque eadem esse in eo ratio quæ est de Parocho; cum & ipse oves proprias habeat, quarum cura detrimentum patiat per servitium impensum alteri Episcopo in curandis ovibus illius: Et de tali Episcopo sentire videntur Authores illi paulò ante citati negantes, posse Episcopum esse alterius Episcopi Vicarium. Veruntamen & de tali Episcopo id expressè tenet Pignat. *Tom. 3. conf. 22. n. 1.* quòd possit minus Vicarii gerere saltem interea, quo operitur commodam occasionem transeundi ad suam Ecclesiam. Porro talem Episcopum assumptum in Vicarium alterius Episcopi non habere per hoc majorem potestatem quàm ceteri Vicarii, tradit Azor. *p. 2. l. 3. c. 45. q. 9.*